

Živel cesar Haile Selasie - borec za mir in neodvisnost!

Ljubljana, torek, 20. julija 1954

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

PRVA IZDAJBA

Leto XIX. Stev. 172

DIREKTOR »BORBE«
VLAKO BEGOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
MIROSLAV VITOROVIC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR

Leta izhaja vsak dan razen
petka. — Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA BORBA

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 3. OKTOBRA
1934 — MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK, OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1961 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
OD 1. JUNJA 1963 IZHAJA
KOT »BORBA« ZA SLOVENIJO

Dobrodošel!

Na povabilo našega predsednika bo danes prispel na obisk v Jugoslavijo ugleden in drag gost — etiopski cesar Haile Selasie. Njegovo bivanje v naši domovini bo steklo nove niti prijateljstva in obudilo spomine na boj proti skupnemu sovražniku v nedavni minulosti, ki združuje naši dve državi, kateri sta v zemljepisnem oziru oddaljeni, glede želja po poplavljanju sodelovanja, glede medsebojnega spoštovanja in skupnih simpatij pa tako blizu druga drugi.

Vladar Etiopije je spoštovan in znan med nami še iz tistih težkih dni, ko je napadalec vdrl v svobodno etiopsko deželo v varljivem upanju, da bo z lahka dobil plen. Tedaj smo občudovali odločnost vojskovođe in naroda, ki se je hrabro postavil po robu sovražniku, branec neodvisnosti svoje dežele. Ta isti sovražnik je nekaj let kasneje začel teptati tudi našo rodno grudo. In tako sta se dve deželi z dveh celin znašli skupaj, povezani v boju za iste cilje — v boju za svobodo in neodvisnost.

Minila so leta vojne vihr. Svobodni narodi so slavili zmago. In ko so se spominjali minulosti, so iskali poti in načine, da bi dosežena prijateljstva še bolj utrdili.

Problemi in ovire, ki jih v povojnem razvoju premagujeta Jugoslavija in Etiopija, so različne po zunanji obliki. Toda njihovo bistvo je isto, boj usmerjen k enemu cilju — k gospodarskemu, k kulturnemu in sploh družbenemu napredku in boljšemu življenju ljudstva.

In v tem boju nam je znana vloga našega visokega gosta kot nosilca napredka Etiopije. Ta boj pri nas spremljamo z iskrenimi željami, da bi žel uspehe. Mi poznamo veličino in pomen tega boja in pripravljani smo pomagati.

Ko se spominjamo preteklosti in ko cenimo sedanja prizadevanja Etiopije, pozdravljamo s toplino in iskreno dobrodošlico cesarja Haile Selasija, ki bo danes stopil na tla naše domovine kot gost predsednika Tita. Naši pozdravi so prežeti tudi z željami, da bi ta obisk rodil nove sadove v prid obeh držav.

V Jugoslaviji kot v Etiopiji enodušno težimo po miru, po ohranitvi neodvisnosti. Ob današnjem obisku se bosta prvikrat srečala dva slavna borec in voditelja svojih narodov v boju za svobodo in neodvisnost — cesar Haile Selasie in predsednik Tito.

Njuno srečanje in razgovori bodo nov prispevek k utrditvi miru in kolektivne varnosti.

V Jugoslaviji kot v Etiopiji težimo po napredku in razvoju. Dva državnika bosta iskala poti in načinov, da bi medsebojno sodelovanje še bolj razširili. Vemo, da si tega žele v obeh državah, da je to v interesu napredka in v duhu Združenih narodov ter načel svobodnih narodov.

Zato se tudi veselimo prijateljskega obiska etiopskega vladarja in njegovih sodelavcev. Ob njihovem prihodu jim naši narodi izražajo prisrčne pozdrave in toplino naklonjenost. Dobrodošiti!

Beograd je pripravljen na današnji sprejem etiopskega suverena

Njegovo Veličanstvo bo prispelo danes okoli pol šestih zvečer

Popoldne okrog pol šestih bo 42 topovskih strelov pozdravilo prihod etiopskega cesarja Haile Selasija J. v našo državo. Takrat bo posebno letalo z visokim gostom pristalo na velikem vojaškem letališču na Batajnici.

Beograd in Beograščani so že pripravljani na ta svečani trenutek. Včeraj so zaključili zadnje priprave v mestu, ki je te dni okrašeno s tisoči etiopskih in jugoslovanskih državnih zastav. Osnovne organizacije Socialistične zveze so že predvečernim pozvali članstvo na svečan sprejem.

Letališče v Batajnici je okrašeno s številnimi zastavami na vitkih drogih, ki tvorijo špalir, skozi katerega bodo gostje prišli. Na komandnem posloppju letališča so z leve in desne strani

izobesili etiopski in jugoslovanski državni grb.

Tudi mestno središče je spremenjeno. Začenši od trga Dimitrija Tucovića pa po ulicah maršala Tita, Terazijah do Narodnega pozorišta in od tod do Studentskega trga plapolata tisoče zastav. Poslopje Mestnega ljudskega odbora, v katerem bodo visokemu gostu na svečani seji izročili listino častnega meščana glavnega mesta FLR, so še posebno okrasili.

Vsa velika poslopja v središču mesta, večji parki, kakor tudi državne ustanove so obijane od več desetih velikih žarometov, ki bodo skupaj z ostalimi svetlobnimi efekti v večernih urah nenavadno lepo učinkovali...

Beograd je pripravljen na sprejem visokega gosta...

Danes bo prispel iz Nizze v Beograd Njegovo Veličanstvo etiopski cesar Haile Selasie na prijateljski obisk

UGIBANJA FRANCOSKIH ČASNIKOV

Zadnje ure Mendès-Franceovega roka

Ni upanja, da bi francoski ministrski predsednik od skupščine zahteval, naj podaljša rok, ki ga je sam predlagal

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Pariz, 19. julija

Cas, kolikor ga je še ostalo Mendès-Franceu, da doseže sporazum v Zenevi ali prizna neuspeh svojega poslanstva, merijo zdaj že na ure. Pariški časniki, ki so bili dolni uganjanj in pičlih vesti iz Zeneve, kjer si novinarji zaman prizadevajo prebiti steno molka okrog delegacij, se v glavnem strinjajo v mnenju, da pesimizmu ni mesta in da je sporazum še mogoče pričakovati.

»Prav do zadnjega trenutka.« pisal »Figaro«, »ne bo znano, kakšno je skrajno upanje glede sporazuma. Eno drži: šele ko bo v torek ura v Zenevi odbila polnoč, bo znana usoda miru in Indokinii.«

Popoldanski »Mond« je bolj optimističen. Ta časnik predvideva, da bo sporazum dosežen morda že v noči od ponedeljka na torek.

Po mnenju tega dobro obveščenega časnika je mnogo upanja, da bo Mendès-France izpolnil s francoskim parlamentom sklenjeno pogodbo.

Po vestih iz Zeneve bi potegnili demarkacijsko črto nekje blizu 17. vzporednika, ponekod pa bi se dotikala tudi 18. Ker je prej za realno rešitev veljal 16. vzporednik, so to novo kompromisno črto v Parizu sprejeli z zadovoljstvom. Prej je bil Pariz že kar nekaj obupan, ko je Vietnam zahteval, naj bi potegnili to črto nekje blizu 13. vzporednika.

Volitve na vsem področju Vietnamskega vojskega generala Rusela in načelnika oddelka za vojaško pomoč pri ameriškem veleposlanstvu v Beogradu generala Haybesa in se z njima eno uro razgovarjal.

molče namignil, da so si ZDA pridržale proste roke za primer, da bi sporazum ne bil »časten«. Tako mlo formulirano neizgovorjeno grožnjo sta po vestih iz Zeneve sprejeli delegaciji SZ in Kitajske ugodno, v Parizu pa bi se menda bolj veselili nekoliko bolj določne grožnje, ki je v Bedel Smithovi deklaraciji ni.

Ves pariški tisk je enodušen v sodbi, da ni nobene možnosti, ne upanja, da bi Mendès-France od skupščine zahteval, naj podaljša rok, ki ga je sam predlagal. Na drugi strani vsi časniki bolj ali manj določeno menijo, da je moč pričakovati sporazum.

»Aurore«: »Morda bodo — to je mnenje francoske delegacije — zadnji dan ali noč padle vse ovire. Po štirih dneh negotovosti in viharja se bo nebo zjasnilo.«

»Pariški Liberté«: »Ce se konferenca tudi v zadnjem trenutku ne bo posrečila, je izključeno, da bi se uspešno končala 21. julija ali pozneje. Predsednik vlade v nobenem primeru ne bo zahteval od vlade, naj podaljša rok. Sovražnosti bodo ustavljene ali 21. julija ali pa sploh ne.«

B. Pešič

Vremensko napoved

Vremensko napoved za torek, 20. julija: Pretežno oblačno vreme z vmesnimi razjasnitvami, od časa do časa v popoldanskih urah krajevne plohe. Temperatura ponoči od 7 do 12 stopinj, podnevi do 22, na Primorskem ponoči do 15 stopinj, podnevi pa do 25 stopinj Celzija.

Izkoristimo vse možnosti za izvoz

Problemi izvoza in uvoza na konferenci izvoznih podjetij iz vse Slovenije

Ljubljana, 19. julija

Včeraj dopoldne so se zbrali v dvorani Doma sindikatov predstavniki slovenskih izvoznih podjetij in podjetij, ki proizvajajo blago za izvoz, da se pogovore o možnostih za povečanje našega izvoza, kakor tudi o ovirah, ki otežujejo naš izvoz. Zborovalce, med njimi državnega sekretarja za gospodarstvo LRS inž. Marjana Tepino ter predstavnike Trgovinske zbornice Hrvatske in Zvezne zunanje trgovinske zbornice je v imenu Trgovinske zbornice pozdravila predsednica tovarnišica Mara Dermastija.

Zakaj zaostajamo za planom

V svojem uvodnem referatu je zbornični tajnik inž. Miloš Vehovar najprej na kratko prikazal, kako se je v zadnjih letih povečal izvoz iz Slovenije, pri čemer je prišlo do značilne strukturne spremembe v izvozu. Medtem ko je leta 1952 odpadlo na izvoz inženjerskih proizvodov (brez žagarske proizvodnje) šele 20 % celotnega izvoza Slovenije, se je lani ta delež povečal na 42 %, leto v prvih petih mesecih pa že na 51 %. Hkrati se je močno zmanjšal delež izvoza žaganega lesa v korist izvoza lesnih finalnih izdelkov, ki so tudi vrednostno nadomestili izpadek izvoza žaganega lesa, čeprav smo v ta namen potrošili manj lesne mase. Letos se je sicer izvoz iz Slovenije nadalje nekoliko dvignil, vendar pri večini izvoznih proizvodov ni dosegel planiranega obsega. Le izvoz proizvodov kovinske industrije, elektroindustrije, stekla in usnja se je povečal bolj, kakor smo pričakovali.

Med razlogi za to zaostajanje je tov. Vehovar navajal predvsem nesigurnost pri izvoznikih glede pogojev izvoza in občutljivost podjetij za spremembe, ki se pričakujejo, nadalje kreditno politiko nasproti izvoznim pod-

jetjem, ki zlasti onemogoča ustvarjanje zaloga suhega lesa za kvalitetne finalne izdelke za izvoz; v mnogih primerih bi lahko povečali proizvodnjo za izvoz z razmeroma majhnimi investicijami. Izvoz nadalje ovirajo težave z uvoznim materialom, zlasti s tistim, ki ni oproščen dopolnilnega uvoznega koeficienta in se je predvsem v zvezi s stanjem na deviznem trgu v mnogih primerih tako podražil, da resno ovira izvoz. Precejšnja ovira je tudi neurejenost na notranjem trgu kakor n. pr. pri lesu. Naposled so letos vplivale na izvoz tudi organizacijske težave v zvezi z registracijo zunanjetrgovinskih podjetij. Vprašanje registracije bi bilo treba reševati bolj življenjsko in ne šablonsko.

Za povečanje izvoza so še velike potencialne možnosti, še večje pa so te možnosti v perspektivi, kar velja zlasti za kovinsko predelovalno industrijo, elektroindustrijo, finalne izdelke iz lesa, papir, tekstil in usnje. Na področju kmetijskih izdelkov še marsikje zaostajamo za proizvodnim izvozom, tako n. pr. pri izvozu hmelja, fižola, jajc in perutnine, večji izvoz kakor pred vojno pa zaznamujemo le pri zdravilnih zeliščih, medu in vinu. Je pa še vrsta drugih proizvodnih panog, kjer imamo neizkoriščene možnosti za izvoz.

Vprašanje koeficientov

V diskusiji so predstavniki podjetij govorili predvsem o težavah, ki ovirajo naš izvoz, in predlogih za odstranitev teh težav. Omogočiti bi bilo treba zlasti uvoz strojev in opreme, ki se lahko že v najkrajšem času poplača s povečanim izvozom. Investicijske potrebe te vrste imajo zlasti podjetja »Titan« v Kamniku, kovinska industrija in industrija finalnih izdelkov iz lesa, medtem ko potrebuje kemična industrija mnogo več investicij,

če hoče uspešno nastopiti pri izvozu. V Litostruju so v zvezi z naročili za izvoz šele po dolgotrajnem prizadevanju lahko uvozili stroj za površinsko kaljenje, ki je stal le malo več, kakor bi sicer stala obdelava dotičnih strojnih delov v inozemstvu.

Največ govora je bilo o visokih uvoznih koeficientih za pomožne surovine in pomožni material, ki ni uvrščen med osnovne surovine in se nanj pobira dodatni koeficient, kar čedalje bolj ovira proizvodnjo za izvoz. Težave v tem oziru ima zlasti pohištvena industrija, ki nujno potrebuje kvalitetne lake in podobne material za izdelavo izvoznega pohištva. Naša podjetja kovarske industrije v Zrečah, Rušah, Lovrencu in Muti bi lahko močno povečala izvoz kovanega orodja, pa so čedalje manj konkurenčna zaradi visokih cen domačega jekla, te cene pa so posledica obremenitve naših jeklarn z visokimi koeficienti pri uvozu dodatnih zlitin, ki so potrebne v (Nadaljevanje na 7. strani)

Prizadevanja Krišna Menona

Zeneva, 19. julija (Reuter). — Osební odposlanec indijskega ministrskega predsednika Krišna Menon, ki ima vlogo neuradnega posrednika na ženevski konferenci, je imel danes vrsto privatnih razgovorov s šefi vzhodnih in zahodnih delegacij ter poskušal v zadnjem hipu premostiti razlike med Vzhodom in Zahodom glede raznih perečih vpra-

Nenaden sestanek Mendès-Francea in Edena s Ču En Lajem

Zeneva, 19. jul. (Reuter). — Mendès-France in Eden sta se danes nenadoma sestala s kitajskim zunanjim ministrom Ču En Lajem.

Na konferenci izvoznih podjetij

so razpravljali o izvoznih koeficientih in carinski praksi

(Nadaljevanje s 1. strani.)
proizvodnji plemenitega jekla. Tako se dogaja, da uvažamo danes jeklo kot osnovno surovino brez dodatnega koeficienta, medtem ko hkrati obremenjujemo domačo proizvodnjo plemenitega jekla z visokimi koeficienti pri

uvozu zlitin. Vprašanje uvoza reprodukcijskega materiala, ki se po predpisih ne pršteva med osnovne surovine, je treba nujno rešiti vsaj za tiste primere, kjer je ta material potreben za proizvodnjo blaga za izvoz.

Tovarna usnja na Vrhniki ima zlasti velike neizkoriščene možnosti za izvoz, obratuje pa le s 80% zmogljivostjo, ker nima dovolj svinskih koz, čeprav bi le 20% koz od zakola domačih prašičev zadostovalo za vse potrebe. Čevljarstva industrija pa bo konkurenčna za izvoz šele tedaj, ko bomo doma izdelovali tudi cenejše umetno usnje iz usnenih odpadkov, ki predstavlja v inozemstvu 40% usnenega materiala v proizvodnji lahke obutve. S proizvodnjo umetnega usnja bi se znatno zmanjšala tudi potreba uvoza surovih koz.

Po nekaterih pojasnilih, ki jih je podal predstavnik Zvezne zunanje trgovinske zbornice glede deviznega režima in koeficientov, so se razpravljali o težavah, ki jih imajo podjetja v carinskem poslovanju. Tu gre predvsem za nepotrebne omejitve pri izvozu in uvozu embalaže, za carinjenje blagovnih vzorcev z visokimi dajatvami, za neobjavljanje navodil in tolmachenj, na podlagi katerih carinarne presojajo pravičnost deklaracij blaga in izrekajo visoke kazni, in naposled za počasnost v centraliziranem pritožbenem postopku, kar ima za posledico, da blago leži na carinarnici in nastajajo stroški, podjetju pa je to blago nujno potrebno. Postavljena je bila zahteva, naj Trgovinska zbornica sestavi dokumentirane predloge za spremembo carinskih predpisov, glede carinskih prekrškov pa naj se pristojnost prenese na gospodarska sodišča, ker carinski organi ne morejo biti hkrati raziskovalci, tožitelji in sodniki za carinske prekrške.

Družbeni osnovi osvobodilnega boja

so dali državno-pravno obliko

Na Suhorju v Beli krajini bodo jutri odkrili spominsko ploščo na kraju, kjer so postavili temelje svojemu delu

V sredo bo Društvo pravnikov LRS odkrilo spominsko ploščo na hiši v Suhorju v Beli krajini, kjer je bil 11. oktobra 1943 zbor slovenskih pravnikov z osvobodnega ozemlja. Spominskega zbora bi se moral pač udeležiti vsak slovenski pravnik, saj je prvi zbor nakazal našemu pravniku vlogu v narodnoosvobodilnem gibanju in njegove naloge v splošni akciji vseh družbenih skupin v osvobodilnem boju in pomeni začetek plodnega in, lahko rečem, zaslužnega dela slovenskih pravnikov taktir in v vsej dobi do osvoboditve ter potem vsi do današnjega dne.

življenjem in delovanjem v vojski in na osvobodjenem ozemlju. Pred nami je bila tedaj naloga organizacije sodstva, uprave in ljudske oblasti, ki ji je bilo treba dati nove organizacijske oblike, kar je presegal politični značaj boja v državno-pravno vsebino. Močna skupina partizanskih pravnikov je v polni meri zadovoljila potrebe, ki so nastajale, in postala v tem oziru celo vodilna med pravniki v osvobodjenih krajih. Celotna knjiga pravnih aktov iz te dobe dokazuje sodelovanje pravnikov pri organiziranju naše nove oblasti. Pravniki pa so sestavljali tudi sodišča, brigadna,

Po osvoboditvi so bili partizanski pravniški spti v prvi vrsti tam, kjer je bilo treba iz temeljev graditi novo jugoslovansko pravo in ga uporabljati v revolucionarnem razdobju, ki je terjalo ne le strokovnega znanja, temveč tudi mnogo političnega smisla. Pravniki so zavzemali vodilne položaje v novi pravni organizaciji države in v predstavniških organih oblasti. Tako so v polni meri izpolnili naloge, sprosti svoji domovini to, v kar so se svetovali zavezali na svojem partizanskem zboru: »da bodo med prvimi graditelji obnovljene Jugoslavije, da bodo s tovarišem Titom tako v borbi za svobodo kakor tudi za zgraditev nove Jugoslavije danes in vselej!«
Maksdo Snuderl

OB LETOSNJEM DNEVU VSTAJE

Odlikovanja za zasluge v NOB

Z ukazom št. 131/53 so bili na predlog predsednika republike odlikovani za izkazano hrabrost, delo pri osvajanju bratstva in enotnosti naših narodov ter za pridobljene zasluge za narod v času NOB oficirji, podoficirji in vojni obvezniki: z redom zaslug za narod I. stopnje rezervni podpolkovnik Jože M. Lepin-Ris, z redom bratstva in enotnosti I. stopnje rezervni major Feliks Razdrin, z redom zaslug za narod II. stopnje rezervni kapetan vojnega broda Mirko K. Pleiveis in z redom partizanske zvezde III. stopnje rezervni kapetan I. razreda Anton Uhan-Franc ter kapetan Franc J. Maraz.

Razen tega je bilo z redom zaslug za narod II. stopnje odlikovanih 30, z redom bratstva in enotnosti II. stopnje 93, z redom za narod III. stopnje 808, z medaljo za hrabrost 488 in z medaljo zaslug za narod 646 tovarišev in tovarišic, bivših borcev, terencev in aktivistov ter aktivnih oficirjev in podoficirjev.

Glavni odbor ZB Slovenije je po navedenem ukazu prejel odlikovanja pred kratkim in jih bodo za Dan vstaje okrajni odbori ZB izročili odlikovancem. Cestitkam se pridružuje tudi uredništvo »Ljudske pravice-Borba«.
N. Z.

Proučevanje komun v Sloveniji

Ljubljana, 19. julija
V Sloveniji so ustanovili več posebnih komisij, ki proučujejo vprašanje komun. Ustanovili so jih pri Izvršnem svetu Slovenije za kraje, o katerih menijo, da so najprimernejši in najbolj dozoreli za vzpostavitev komun. V Ljubljani, Kranju, Mariboru in Celju obravnavajo vprašanje komun tudi v organizaciji SZDL.

Pogoji za vzpostavitev komun v Sloveniji so glede na politični in gospodarski napredek ter zemljepisno celotnost na Gorenjskem in v Ljubljanski kotlini zelo ugodni. Na Gorenjskem, kjer so važna industrijska središča, je že videti obrise bodočih komun v Kranju, Trzinu in Skofiji Lohci. V radovljiskem okraju bodo nemara vzpostavili komune v Radovljici in na Jesenicah, vtem ko so mnenja o ostalih krajih deljena. V Ljubljanski kotlini bi se lahko razen Ljubljane glavni industrijski kraji tega področja Kamnik, Vrhnika, Litija in Grosuplje združili s svojo okolico v komune.

V komisijah prevladuje mnenje, da z vzpostavljanjem komun in skupnosti komun z združenjem sedanjih administrativno upravnih središč ni treba hiteti, marveč je treba poprej temeljito proučiti oziroma urediti odnose in pristojnost v okviru komun, predvsem med komunami in tovarnami oziroma podjetji in komunami. Priprava na vzpostavitev komun pa tudi zavlačevati ne kaže. Vsekakor pa bi se morala najprej razširiti pristojnost sedanjih občin.

Dnevna kronika

PROIZVODNJA JEKLA V SLOVENIJI

V juniju je bila dosežena v Sloveniji doslej največja proizvodnja jekla in sicer 29.629 ton. Slovensko selozarna se v prvem polletju izdelalo 150.000 ton jekla ali približno 40.000 ton več kot v istem razdobju minulega leta.

NAŠA LM IN MLADI SOCIALISTI V AVSTRIJI IN LIBANONU

OK LM Jugoslavije je sprejel povabilo socialistične mladine Avstrije, naj naša mladinska delegacija obišče Avstrijo. Delegacija se bo mudila v Avstriji od 5. do 18. septembra in bo obiskala Dunaj, Linz, Salzburg in Celovec. Ob tej priložnosti bo nadaljevala s predstavniki socialistične mladine razgovore o nadaljnjem medsebojnem sodelovanju. V temu so tudi poročanja o izmenjavi delegacij med LM Jugoslavije in socialistično mladino Libanona.

MEDNARODNI MLADINSKI SEMINAR

V Domžalah pri Ljubljani bo od 1. do 21. avgusta mednarodni mladinski seminar. Na tem seminarju bodo sodelovali 40 mladincev največ iz zahodnoevropskih držav ter iz ZDA, Kanade, Libanona, Pakistana, v Jordaniji. Na seminarju bodo razpravljali o prečih problemih zastoalnih delov (o epidemijah, poplavih itd.) ter o možnostih za ureditev teh vprašanj z mednarodnim sodelovanjem.

V Črmošnjicah so postavili slavolok sredi vasi

Donava in Drava še naraščata

Pospešene priprave na obrambo pred poplavlami v Bezdanu, Apatinu, Tikvešu, Vukovaru in Osijeku

Beograd, 19. jul.

Raven Donave v gornjem toku upada, narašča pa v spodnjem proti našemu ozemlju. Zato so pristojne oblasti danes na delu Donave od Bezdana do Novega Sada v dolžini kakih 170 km, pa tudi v vsej Baranji storile ukrepe, predvidene za primer obrambe pred poplavlami. K nasipom vzdolž Donave so pripeli strokovnjaki za obrambo pred poplavlami iz Srbije in Hrvatske s potrebnimi delavci, raznimi potrebščinami in vozili. Razen tega so pripela na ogro-

ženo področje tudi enote JLA z vsem, kar potrebujejo za obrambo pred poplavlami.

Po katastrofalnih poplavlach na Bavarskem in Dolnjem Avstrijskem je Donava ponekod upadla, tako da je zdaj v primerjavi z najvišjim stanjem pri Linzu padla za 365 cm, pri Strudenu približno za 4 m, pri Dunaju pa za 160 cm. Pri Bratislavi na Češkoslovaškem je padla za 116 cm, pri Komarnu pa samo za 20 cm. Pri Budimpešti je narasla Donava na 805 cm ali za 17 cm več kakor kdaj koli doslej.

V zadnjih 24 urah je Donava v naši državi pri Bezdanu narasla za 22 cm, tako da je zdaj za pol metra nižja od najvišjega stanja leta 1926. Pri Apatinu je zdaj visoka 7 m ali za 78 cm pod najvišjo ravni.

Ker je začela Donava tudi pri Budimpešti upadati, lahko računamo, da bo dosegla pri Bezdanu najvišje stanje v sredo. Na tem področju so pri Bezdanu dvignili nasip na nižjih delih v dolžini kakih 1500 m, kakor tudi nasipe pri Baranji in Celarevu. Dvignili so jih na podlagi izkušenj iz leta 1926. Pri Bezdanu so opazili na nasipih razpoke, ki so jih takoj zamašili in zadelali s kromnimi nasipi.

Pri Bezdanu, Apatinu in na drugih ogroženih področjih je večerj kakih 3500 ljudi z 270 vozov utrjevalo nasip in pripravljalo vse drugo za preprečitev

poplav. Pri otoku Bezdanu so utrčili nasip v dolžini 3500 m, danes pa so zgradili še 3700 m tako imenovanega zadrževalnega nasipa. Tudi pri Apatinu so zgradili 1500 m zadrževalnega nasipa. Danes so končali tudi utrjevanje nasipa na cesti Bačka Palanka-Celarevo.

Tudi Drava nenehoma narašča. Pri Apatinu je bila danes 700, pri Bogojevu 666, pri Vukovaru in Hloku pa 571 cm visoka. V Baranji sta najbolj ogrožena Zmajevac in Tikveš. V resni nevarnosti je 100 m nasipa pri Tikvešu. Danes so ga hitro utrjevali. Pomagala je tudi vojska. Ogroženih je 15.000 ha zemlje. Nevarnost grozi tudi agro-industrijskemu kombinatu Belje. Zato na hitro žanjejo in mlajito žito, hkrati pa prevažajo živino na varna mesta. Škoda znaša že nad 30 milijonov, če pa bi voda zalila polje, bi narasla na dobre pol milijarde. Največje naraščanje vode prikačujejo v Baranji jutri in pojutrišnjem.

V Vukovaru je Drava od večerj do danes narasla za 20 cm, tako da je voda poplavlila bližnje ulice in trg republike. Segaj se malone do glavne ulice maršala Tita. V strugo Vuke voda še zmeraj prodira, tako da se je Vuka razlila po neposredni bližini mesta. Drava je pri Osijeku od večerj do danes narasla od 382 na 395 cm. Voda je vdrla v osiješka predmestje Rafalfo. Ker pa so hitro utrdili nasipe, za zdaj tu ne grozi nevarnost.

Berite »Ljudsko pravico Borbo« in postali boste njen naročnik

DEVIZNI TEČAJI 19. JULIJA

Valuta	Ljubljana	Zagreb	Sred. drž.	ažio v %
1 ameriški dolar	941.-	940.62	941.18	213.73
1 angleški funt	2.464.-	2.462.-	2.466.16	193.59
100 nemških mark	20.024.-	20.023.70	20.023.73	180.33
100 belg. frankov	1.800.-	1.800.-	1.800.-	200.-
100 franc. frankov	272.50	264.52	258.49	213.24
100 švic. frankov	18.820.-	18.820.-	18.820.-	174.52
100 ital. lir	142.-	141.55	141.85	195.52
100 Lit. STO	142.-	141.12	141.12	194.-
100 holand. forintov	22.537.-	22.536.92	22.537.-	185.47
100 šved. kron	16.605.-	16.600.-	16.602.17	186.29
1 egipt. funt	1.969.-	1.969.-	1.968.93	182.55
1 obr. dolar Avstrija	847.14	847.14	847.13	182.38
1 obr. dolar Danska	736.-	736.-	735.27	145.09
1 obr. dolar Grčija	740.-	740.-	741.62	147.21
1 obr. dolar Turčija	630.-	637.67	632.35	110.78
1 obr. dolar Braz.	635.-	635.-	635.-	115.33
1 obr. dolar Paragvaj	603.-	603.-	603.-	101.-
100 Lit. Goricja	107.50	107.50	107.50	123.96

Pripombe: Promet srednji, večji zaključki v US dol. Lit in DM. Tečaj evrskih deviz nekoliko višji, docim so tečaj ostalih deviz stabilni in se ravnaajo po zadnjih srednjih tečajih. V Zagrebu je močno padel tečaj Fira, kar bo morda vplivalo na znižanje visokega tečaja te devize.

Drugi posebni sestanek v tem mesecu bo v sredo, 21. t. m. takoj po rednem sestanku.

NAŠI GOSPODARSKI ODNOSI Z JUŽNO AMERIKO

Sproščeni birokratskih spon

se bodo utegnili razviti v vse uspešnejšo izmenjavo naših industrijskih izdelkov z južnoameriškimi kmetijskimi pridelki

Od 7. do 5. julija se je mudila v Argentini jugoslovanska gospodarska delegacija s tov. Jakobom Blaževićem na čelu. Njena glavna naloga je bila analizirati dosedanja trgovinsko izmenjavo in poiskati učinkovitejše in bolj elastične oblike za njeno povečanje. Sestavila pa je tudi nove blagovne sezname za prihodnje obdobje od avgusta letošnjega do avgusta prihodnjega leta.

Ob prihodu iz Argentine je izdal tov. Blažević za »Borbo« izjavo, v kateri je v glavnih potezah opozoril na dosedanje izkušnje in perspektive nadaljnje trgovinske izmenjave med obema deželama. Argentina je bila več let naš največji zunanjetrgovinski partner v tem delu sveta, saj je odpadlo nanjo 83% naših nakupov v Južni Ameriki, v Argentino pa je šlo 73% našega izvoza na ta kontinent. Medsebojna trgovina izmenjava se je zelo razmahnila potem, ko je bil 20. januarja 1950 podpisan trgovinski in plačilni

sporazum. Pozneje pa je suša v obeh deželah trgovinsko izmenjavo malone povsem onemogočila.

Novi trgovinski in plačilni sporazum je bil podpisan 17. avgusta 1953, pa zaradi naše slabe organizacije ni rodil zaželenih sadov. Kriva je bila tudi Argentina, ker je uporabljala za Jugoslavijo enak režim, kakor za dežele sovjetskega bloka misleč, da se vse naše gospodarsko življenje, zlasti pa v zunanjo trgovino, usmerja birokratski aparat. Našo delegacijo so sprejeli v Argentini zelo prijazno in takoj se je pokazalo, da so pripravljeno odstraniti dosedanje težave v medsebojni blagovni izmenjavi. Naša delegacija je pristojne argentinske organe opozorila zlasti na nove možnosti glede proizvodnje strojne, kovne predelujoče, ladjedelniške in elektroindustrije v Jugoslaviji. Predlagala je tudi, naj bi argentinska trgovinska delegacija obiskala Jugoslavijo in se na mestu prepričala o naših novih možnostih. Ta predlog so v Ar-

gentini sprejeli in v kratkem bo argentinska gospodarska delegacija prispela v Jugoslavijo.

Novi blagovni sezname predvidevajo celotno izmenjavo v vrednosti 27,1 milijonov dolarjev na obeh straneh. Argentina se zlasti zanima za investicijske potrebščine. Razen lesa, kemičnih in farmacevtskih izdelkov itd., bi lahko odšel v Argentino izvažati tudi izdelke naše kovne predelujoče in elektroindustrije, iz Argentine pa bi med drugim uvažali tudi pšenico.

Tov. Blažević je omenil tudi vprašanje prevoza, ki bi ga morala proučiti ustrezna pomorska podjetja, ker gre za veliko daljavo. Med Argentino in Jugoslavijo bi bilo treba vzpostaviti stalnejšo pomorsko zvezo. Naša glavna naloga bo zdaj realizirati zaključke pogajanj. Potrebna bo gibnejša in trajnejša trgovinska organizacija, boljše medsebojno spoznavanje in stalni medsebojni stiki med obema deželama.

Živelo prijateljstvo in sodelovanje med Etiopijo in Jugoslavijo

Obisk Njegovega Veličanstva Haile Selasija, cesarja Etiopije

(Za »Borbo« napisal Amdemikael Desalenj, opolnomočeni minister Etiopije v Jugoslaviji)

Obisk Njegovega Veličanstva cesarja Etiopije v Jugoslaviji je velik dogodek v stikih med obema deželama. Srečen sem, da mi je omogočeno napisati pri tej prilležitosti pričujoče vrstice za bralce »Borbe«.

Njegovo Veličanstvo cesar Etiopije prihaja na uradni obisk v Jugoslavijo, v času praznovanja 62-letnice svojega rojstva. Njegovo Veličanstvo cesar se je rodil v Hararu 23. julija 1892. Ta dan lahko smatramo tudi za dan rojstva moderne Etiopije. Za vse Etiopce je to dan velike radosti in manifestacija najgloblje hvaležnosti ljubljenuemu vladarju, ki je našel izpolnitev svojih želja v delu za dobro svojega ljudstva in za napredok svoje dežele. Pomembno in važno je dejstvo, da praznuje svoj 62. rojstni dan po srečnem naključju sredi manifestacij radosti in simpatij naših jugoslovanskih prijateljev.

Prihodnje leto, 3. novembra 1955, bo etiopski narod praznoval velik dogodek iz svoje narodne zgodovine, 25-letnico kronanja Nj. V. cesarja Haile Selasia I. Teh

nosti v deželi. Cesar hrabri, nagrajuje in daje potrebno pobudo. V solah in vojaških središčih je športno upeljavljane organizirano. Kot dober poznavalec potreb svojega ljudstva in svoje dežele je znal spraviti v sklad tisočletnega tradicionalnega duha dežele z zahtevami modernega življenja. Njegovo misel in namene najbolje pojasnjuje stavek iz njegovega govora ob podpisu etiopske ustave, ki jo je l. 1931 iz lastne volje dal svojemu narodu: »Ni dooma« je rekel, »da prinašajo zakoni človeštvu največje koristi in da sta čast in korist vseh ljudi odvisna od modrosti zakonov, otem ko izvirajo sramota, krivica in kratenje človeških pravic iz pomanjkanja dobrih ali upeljavljanih slabih zakonov.«

V duhu teh besed, v katerih je globoko zakoreninjena zahteva pravice in ki jih je naodihnila neomajna vera v veljavo zakonitosti, je Etiopija delala za svoj prerod od dneva agresije pred odrom, s katerim je bila naša dežela opustošena. Neomajni veri v pravico, v pravo, zlasti pa v našo

je cesar potopal čez morja, da bi utrdil prijateljske stike med dvema deželama. Zgodovina pozna mnoge cesarje, ki so postali veliki zaradi svojih velikih osvajanj. Nj. V. cesar Haile Selasia ni iskal veličine v krvavih pohodih. Cesar Haile Selasia je branil miru in načel pravice. Etiopija sodi med tiste dežele, ki so od ustanovitve Organizacije združenih narodov lojalno sodelovale s to organizacijo za vzpostavitev mednarodnih odnosov. Prav v okviru organizacije ZN so vzniknile korenine prijateljskih stikov med Etiopijo in Jugoslavijo. Posamezno naravno je, da se deželi, katerih politiko napovedujejo načela mednarodne solidarnosti, čedalje bolj zblizujeta, da utrdita svoje moralne in duhovne sile in jih posvetita velikemu cilju, cilju kolektivne pravice. Gospodarski in kulturni stiki med narodi imajo lahko od tega samo korist.

Ze od takrat, ko je postala naša dežela žrtev nepravilne agresije, so jugoslovanski narodi zmeraj izpričevali velike simpatije za našega vladarja in za naš narod. Etiopce so voljubilni zaradi njihovega boja za svobodo in njihove pripravljenosti, da se žrtvujejo za svojo domovino — kar so tudi lastnosti jugoslovanskih narodov. Ker so to temelji in izhodišče odnosov med našima dvema deželama, je jasen tudi cilj, ki ga hoče doseči to prijateljstvo.

Etiopija obsega 1.233.000 km² (ožja Etiopija 1.113.300, Eritreja pa 119.700 km²). Po površini je petkrat večja od Jugoslavije, prebivalcev pa ima približno toliko kot naša država. Točnega popisa prebivalstva še niso nikdar izvedli. Cenijo, da ima ožja Etiopija kakih 14.600.000, Eritreja pa okrog 1.100.000 prebivalcev. Prestolnica Etiopije Addis Abeba, v kateri so izvedli točen popis prebivalstva, ima 401.915 prebivalcev, Asmara, glavno mesto Eritrije, pa 117.000 prebivalcev. Etiopija je ustavna monarhija. Ustavo je oktobra cesar Haile Selasia 16. julija 1931, devet mesecev potem, ko je stopil na prestol. Etiopija je v federaciji z Eritrejo od 11. septembra 1952. Razdeljena je na dvanajst pokrajin. Na čelu vsake pokrajine je guverner, ki ga postavi cesar. Parlament ima dva doma: Predstavniki dom in Senat, ki imata zakonodajne funkcije.

Cesar Haile Selaste

petindvajset let vladanja je priložilo zgodovini njegove dežele neizbrisni pečat. Osebnost Nj. V. cesarja je nerazdružljivo povezana z usodo naroda. Opravil je ogromno delo, delo združitve in napredka.

Odločujoče poteze značaja in duha Nj. V. cesarja so se izoblikovale v življenju, polnem študiranja in dela, posvečenem blaginji njegovega naroda. Njegov cilj je bil zmeraj postaviti na noge rod, ki bo telesno in moralno sposoben delati za napredok dežele. Zlasti veliko pozornost posveča zdravju svojega ljudstva. V njegovi deželi so zgradili številne bolnišnice, med njimi tudi bolnišnico sv. Pavla, ki jo je dal zgraditi iz lastnih denarnih sredstev in ki je povsem moderna ustanova, namenjena zdravljenju revnežev. Vsi se v njej zdravijo brezplačno. Njegovo zanimanje za zdravje ljudstva se čisto kaže v njegovih obiskih pri bolnikih, ki jim posveča veliko osebno pozornost. V njegovi bolnišnici opravljajo zdravniško službo trije jugoslovanski zdravniki.

Razen ljudskemu zdravju posveča Nj. V. cesar obo pozornost tudi ljudski prosveti. Cesar je pobudnik, tvorec in zaščitnik solskega pouka v Etiopiji, pa tudi zaščitnik vseh športov in dejav-

čela mednarodne solidarnosti, je pripisati, da se je Etiopija z navdušenjem vključila v Društvo narodov in Briand-Kellogov pakt, s katerim je bila vojna postavljena izven zakona.

Nj. V. cesar Etiopije se je neizprosno boril za spoštovanje teh svetih načel, ki so bila zanj temelj, na katerem stoji mednarodna morala — edino poročilo pravičnega in trajnega miru. Dogodki so mu dali pravo. Njegove v Ženevi izgovorjene prerokske besede niso ostale prazne besede. Nekega dne je moral napočiti čas pravice. Dne 5. maja 1941 je Nj. V. cesar znova zmogovito prispel v svojo prestolnico, kjer ga je sprejelo ljudstvo kot osvoboditelja polno navdušenja in vere v prihodnost. V osvobodjeni deželi je Nj. V. cesarja čakala velikanška naloga.

Etiopija je tudi po cesarjevi ornitvi sodelovala v vojnih naporih zaveznikov. Dne 16. februarja 1945 je imel Nj. V. cesar v Kairu važen sestanek s predsednikom Rooseveltom in g. Churchillom. Med tem sestankom se je porodila misel o uradnem obisku v ZDA. Razmere pa so bile takšne, da je bil ta obisk možen šele nedavno.

Nj. V. cesar prihaja v Jugoslavijo po obisku v ZDA, ki je edinstven primer te vrste, ker se je prvokrat v zgodovini zgodilo, da

Prijateljstvo na podlagi enakopravnosti

V zadnjih nekaj stoletjih sta bili Jugoslavija in Etiopija primorani boriti se proti poskusom posameznih močnejših dežel, ki so hoteli tudi v teh delih sveta vzpostaviti svoje gospodarsko, potem pa tudi politično gospodstvo. Razumljivo je, da se je boj bil v različnih pogojih in ne zmeraj proti istemu sovražniku. Toda oba ta dva odpora, čeprav medsebojno povsem nepovezana, imata marsikaj skupnega, kar se je zrcalilo predvsem v prizadevanju narodov Etiopije in Jugoslavije, da bi ohranili narodno neodvisnost kot nujni pogoj za kakršenkoli notranji napredok.

Obe deželi sta se znašli v svoji minulosti v podobnem položaju. Približno istočasno z vdorom vojske turškega cesarstva v naše srednjeveške države se je razvijal tudi boj Etiopcev proti Arabcem, ki so jih skušali vojaško podjarmiti in nasilno pomohamedaniti. Podjarmljenje južnoslovanskih držav na Balkanu, oziroma Etiopije je bila samo ena etapa v daljnosežnih osvajalnih načelih takrat močnih držav Turkov in Arabcev. V minulih stoletjih ni bilo moč prevzeti stikov med Etiopijo in Jugoslavijo, niti medsebojno povezati osvobodilnega boja. Šele ko so narodi Etiopije

in Jugoslavije zadel v minulosti na novega, tokrat skupnega sovražnika, ni moglo biti naključje, da so z globokimi medsebojnimi simpatijami in sočutjem spremljali vse, kar se je dogajalo na »drugem koncu sveta«.

Etiopija je že od nekdaj vzbujala pozornost vseh držav, katerih oblastneži so sanjarili o vzpostavitvi gospodstva nad drugimi narodi. Glavni vzroki so bila neizčrpana naravna bogastva Etiopije in njen izredno važen strateški položaj. Na prehodu iz minulega v sedanje stoletje je bil mednarodni položaj Etiopije tem težavnejši, ker so posamezne velike države kovalje zaroto, kako bi to dotle enotno deželo razdelile na področja svojega vpliva. Svobodoljubni narod Etiopije, ki je bila stoletja edina svobodna dežela kolonializirane Afrike, je bil primoran boriti se proti neposrednemu in odkritemu oboroženemu podjarmljenju na eni in proti medsebojnemu sporazumevanju velikih držav o razkosanju Etiopije na več delov na drugi strani. Nobe-nega dvoma ni, da sta bila bitka pri Adui leta 1896, ki je za celih 40 let pokopala grabeljive skomine takratne Italije po Etiopiji, in uspeh, ko je šlo za onemogočene realizacije »tristranskega spo-

razuma«, podpisanega deset let pozneje med Veliko Britanijo, Francijo in Italijo o razdelitvi področij vpliva v Etiopiji, svetla momenta etiopske, pa tudi splošne zgodovine. Velesile se v času razcveta kolonialne dobe, ne glede na neuspehe, tudi potem niso odrekle svojim skominam po Etiopiji. Komaj trideset let po sklenitvi »tristranskega sporazuma« se je Etiopija v spremenjenih mednarodnih razmerah (priprave fašističnih držav na svetovno vojno) znašla v položaju da se je morala na življenje in smrt boriti za goli obstoj. Izpostavljena napadom neprimerno bolj oborožene mussolinijevske Italije v času, ko so jo popolnoma zapustile vse tiste velike države, ki so bile pred vsem svetom moralno dolžne nastopiti v obrambo neodvisnosti malega naroda, ni mogla kljubovati pritisku. In vendar v tistih težavnih dneh ni bila povsem sama. Njen junaški, toda brezuspešni odpor so pozdravili narodi naše dežele kakor tudi vsi ljudje na svetu z globokim sočutjem, njeno osvoboditev pa so sprejeli z odkritosrčnim veseljem.

Splošna solidarnost in samohotne medsebojne simpatije, vznikle na temelju boja za isti

vzvišeni cilj, za obrambo narodne neodvisnosti, so se v naših dneh spremenile v odkritosrčno politično in gospodarsko sodelovanje. Podlaga sedanjega prijateljstva in sodelovanja so napor in težnje narodov Etiopije in Jugoslavije, da bi si ustvarili srečnejše življenje, težnje po skupnem prispevku k ohranitvi miru na svetu. Tisto, kar je v medsebojnih odnosih teh dveh prostorno zelo oddaljenih dežel specifično, je izraženo v tem, da njuno sodelovanje nima znakov izstjevanja hegemonije nobene izmed njih, ker je obema, čeprav ne v enaki stopnji zaradi razlike med njuno razvirstvo, potrebna pomoč gospodarsko bolj razvitih dežel. Zato lahko mirno rečemo, da je v tem sodelovanju najvažnejša nesebična in odkritosrčna pomoč, ki jo nudi Jugoslavija, čeprav je tudi sama v velikanskem poletu lastne notranje graditve zelo izčrpana.

Ne glede na to, da smo šele nedavno navezali neposredne stike z Etiopijo, temelji ti stiki na čvrsti podlagi in so že rodili lepe sadove. Plodnega razvoja prijateljstva niso ovirala in ne ovirajo zemljepisna oddaljenost ali različna zgodovinska pota v minulosti, še manj pa razlike v sedanjih družbenih sistemih. Sodelovanje med Etiopijo in Jugoslavijo, gledano v luči teh momentov, dobi svojo polno veljavo prav zato, ker na takšnem primeru vidimo, da se lahko med dvema narodoma vzlic razlikam razvijajo in krepe prijateljski stiki. Narodi Etiopije in Jugoslavije pa so že večkrat izpričali željo, da bi se njihovi medsebojni stiki povečali in poglobili. Zato tudi sedanji obisk cesarja Haile Selasia pomeni velik uspeh k utrditvi prijateljstva med Etiopijo in Jugoslavijo.

Lazar Latinović

Stoletje etiopske zgodovine

Pregled najvažnejših datumov iz nedavne etiopske zgodovine

- 1876 — Teodoros II. se je po tem, ko je l. 1853 zasedel prestol državo Amhara, l. 1854 pa prestol države Tigra, 11. februarja 1855 kronal za kralja kraljev (etiopski naslov, ki ustreza naslovu cesarja) obara in rasa (pogladarja) države Soe, združil Amhara, Tigra in Soo in vzpostavil jedro poznejše etiopske države.
- 1868 — Potem ko se je zameril Angležem, ker je aretiral njihovega konsula, so angleške čete obklopile Teodorosa v trdnjavi Magdala, kjer si je končal življenje.
- 1869 — Italijani so izkoristili zmede v deželi po Teodorosovi smrti, pa tudi začetek prometa skozi Sueški prekop, da so se izkrcali v etiopskem pristanišču Asabu na Rdečem morju in pozneje razglasili svojo suverenost nad Asabo.
- 1872 — Johannes IV., vladar Tigra, se je kronal v Aksumu za kralja kraljev.
- 1885 — Italijani anektirajo še drugo luko na Rdečem morju Masao.
- 1886 — Italijani udarijo na

- Eritrejo, da bi jo podjarmili, pa zadenejo pri Saatiju, kakih 25 km od Masaue, na vojsko rasa Alule. Johannesova guvernerja Eritrije, in dožive poraz.
- 1887 — V spopadu z vojsko Johannes IV. dožive Italijani poraz pri Dogaliju.
- 1889 — Menelik II., ki združi pod svojo oblastjo velik del etiopskih dežel, sklene 2. maja v Udaliju sporazum o prijateljstvu z Italijani, ki so medtem izkoristili Johannesovo vojskovanje na jugu Etiopije (pri čemer je Johannes padel) in zasedli Eritrejo.
- 1890 — Menelik protestira, da so Italijani ponaredili prevod v Udaliju sklenjene pogodbe tako da v stavku v besedilu sporazuma, ki se je v amharskem jeziku glasil, da more Etiopija uporabiti posredovanje Italije v svojih stikih s tujimi državami, napisali v francoskem besedilu namesto »more besedo smor«, da bi tako prikazali svetu, da je prišla Etiopija pod njihov protektorat.
- 1895 — Nepade Italija Etiopijo, pa jo 7. decembra na Amba

Alagiju potolče vojska pod poveljstvom Menelikovega generala rasa Makonena, očeta Haile Selasia. (Nadaljevanje na 4. strani)

Generalpolkovnik Peko Dapčević pregleduje častno četo etiopske vojske v Addis Abebi

Živel boj narodov Etiopije in Jugoslavije za mir na svetu

OSEBNOST NAŠEGA GOSTA

Poglavar etiopske države Haile Selasie I., prijatelj naše države in nosilec reda Jugoslovanske velike zvezde, ki bo danes prispeval v Beograd kot gost predsednika Tita, bo ostal v zgodovini Etiopije kot eden izmed njenih največjih mož sploh, nedvomno pa kot največji doslej.

V nasprotju z vrsto vladarjev v svetovni zgodovini, ki so jih oboževali sile imenovani »velike«, je on velik ne kot zavojevalec tujih dežel, temveč kot borec za neodvisnost svoje države.

Zgodovina njegovega življenja je zgodovina življenja, posvečenega napredku Etiopije, njeni svobodi in miru.

Haile Selasie bo dopolnil čez tri dni, 25. julija, 62 let. Čeprav je videti nenavadno v primeru z njegovimi leti, on že skoraj pedeset let opravlja razne javne funkcije. Ker je že kot majhen deček pokazal nenavadno bistrost in vedoželjnost, je ljud (otrok) Tafari, kot so ga tedaj imenovali, plačal svoje zgodnje dozorevanje s tem, da je zgodaj izgubil radosti, ki jih prinaša detinstvo. Tedanji etiopski cesar Menelik II. je brž ko je slišal pripovedovati o dečku, ki je s petimi leti poznal že vseh 230 črk etiopske abecede, s sedmimi leti pa je že znal brati in pisati ne samo v materinščini, temveč tudi v francoščini, ga je pozval k sebi na dvor. Ko je Tafariju bilo deset let, mu je dal inštruktorje, ki so ga nemudoma pričeli pripravljati na poklic državnik.

Po štirih letih ga je Menelik poslal k njegovemu očetu Rasu Makonenu (tistemu Makonenu, ki je leta 1896 kot Menelikov general potolkel na Amba Alagiju in pri Adui italijanske agresorje in za skorajda 40 let vzel Italijanom voljo, da ponovno napadejo Etiopijo), tedanjemu guvernerju pokrajine Harar, naj mu da enega izmed guvernerskih položajev v tej pokrajini. Štirinajstletni lidj Tafari je postal dedžazmač (general) Tafari Makonen, guverner gara Mulete.

Vzpon Menelikovega izbranca, ki je takoj izpričal velike držav-

so bili naklonjeni njegovim pogledom na prihodnost Etiopije.

V Etiopiji, je govoril Tafari Makonen, je treba odpreti več šol in izobraževati ves narod, ne samo sinove velikašev, treba je sezidati bolnišnice in se boriti proti boleznim, ki razsajajo po deželi, uvesti je treba enakost med vsemi njenimi prebivalci, uveljaviti pridobitve moderne tehnike in prevzeti čim več običajev tujega civiliziranega sveta, nadaljevati je treba boj proti fevdalcem, ki ga je začel Menelik, ga privedi do kraja, okrepi osrednjo državno oblast in hkrati ustvariti močno vojsko, da bi se lahko enotna in močna država v primeru nevarnosti uspešno postavila po robu sovražniku.

V deželi je postopoma nastala, čeprav brez organizirane oblike, stranka dedžazmača Tafarija. Ta skupina ljudi, ki je postajala čedalje močnejša in bolj in bolj odločna, je pomagala, da so septembra 1916 strmoglavili lidj Jasa, nevednega naslednika Menelika II. Za kraljico so proglasili Menelikovo hčer Zaoditi, za regenta in prestolonaslednika z naslovom ras (kar ustreza naslovu knez) pa Tafari Makonena.

Lahko rečemo, da se je s tem dnem začela nova doba v etiopski zgodovini. Na krmilo je prišel najnaprednejši mož te dežele.

Nemudoma je začel uveljavljati svoje ideje: odpirati šole, zidati bolnišnice. Povabil je tuje vojaške strokovnjake, ki so re-

Anglijo in Egipt, mlade častnike pa je poslal v francosko vojaško šolo Saint Cir.

Na področju zunanje politike se je ras Tafari trudil vzpostaviti sodelovanje z ostalimi državami sveta in utrditi mir. Septembra 1923 so Etiopijo na njegovo prošnjo sprejeli v Društvo narodov. Prihodnje leto je njen regent odšel na potovanje v tujino: obiskal je Britanijo, Francijo, Nemčijo, Italijo, Belgijo, Svico, Švedsko, Grčijo in Egipt, si dobro zapomnil vse, kar je videl, in o čemer je menil, da bo koristno prenesti v njegovo deželo. Zaposlil je tuje strokovnjake: Angleže, Francoze, Amerikance, Belgijce, Svicarje, Švede — kot svetovalce svojih ministrov. Z Italijo, s katero se je Etiopija dvakrat vojskovala, se mu je posrečilo skleniti prijateljsko pogodbo.

V osmem letu svojega regentstva se je že čutil dovolj močnega, da zada odločen udarec nazadnjaškim običajem dežele: dne 3. marca 1924 je proglasil delno odpravo suženjstva. Vsi otroci sužnjev, ki se bodo odslej rodili — je razglasil v svojem odloku proti suženjstvu — bodo od rojstva svobodni ljudje. Dosedanji sužnji bodo ostali še začasno pri svojih gospodarjih, ki jih morajo vzdrževati in jih ne smejo prodati. Sleherna trgovina z ljudmi bo kaznovana s smrtjo.

To je bil korak h kasnejši popolni odpravi suženjstva, izvedeni z zakoni, izdanimi 1931 in 1942.

S takšnim delom si je pridobil naklonjenost vseh ljudi v svoji deželi, pred katerimi so se odprle perspektive boljšega življenja, pridobil pa si je tudi spoštovanje naprednih krogov v tujini. Hkrati pa je vzbudil veliko (in močno upravičeno) bojazen etiopskih gospodarjev pokrajinj, da bodo kaj kmalu izgubili svoje pravice, če bo takšen mož ostal

je potrebna Etiopiji v tedanji razvojni fazi.

Prehodni značaj te ustave je poudaril v besedilu n. pr. čl. 31, v katerem je rečeno: »Začasno bo člane Predstavniskega doma volilo plemstvo in krajevni poglavari, dokler narod ne bo sposoben, da jih sam izvoli.«

Vzgoja naroda, da bi se le-ta usposobil za aktivnejše sodelovanje v javnem življenju, je bila prihodnji korak v reformatorskem delu Haile Selasija.

Italijanska agresija ni dopustila etiopskemu reformatorju, da bi v miru storil naslednji korak. Moral je iti z vojsko na bojišče, sodeloval je pri poveljevanju enotam, pri zadnjem poskusu, da bi osvajačca zaustavili, pri Malčuu 31. marca 1936 pa je sam na čelu svojih vojakov sodeloval v boju.

Toda Italijani so prodrli v deželo, vkorakali v Addis Abebo, on pa je moral iti v izgnanstvo. Namesto njega so okupatorji po svoje začeli »civilizirati« deželo.

V Društvo narodov je Haile Selasie 30. julija 1936 povzdignil svoj glas zoper krivico. Pozval je predstavnike 52 držav, naj ne dovolijo, da bi nasilje slavilo zmago, naj ne puste nedolžno žrtev na milost in nemilost zločinstvu, naj zaustavijo svet pred prepado, v katerega začena drseti. Toda njegov glas ni mogel zavreti tega drsenja v prepad, ki je bilo nezadržno. Preplašeni diplomati so se uklonili nasilnikom.

Vstop Italije v vojno na strani Nemčije je bil za Etiopijo srečen dogodek, ker je zdaj lahko začela računati na pomoč Britancev. Dva tedna po tem dogodku je bil Haile Selasie že v Kartumu (Sudan), kjer so ga čakali etiopski vojniki, katerim se je posrečilo pobegeti iz okupirane dežele. Bili so pripravljani na boj. Na čelu svoje majhne vojske je prestopil mejo, z njimi so šli tudi Sudanci pod poveljstvom britanskih častnikov.

Dne 21. januarja 1941 je stopil ponovno na tla Etiopije. Petega maja, ob obletnici zavzeta Addis Abebe po Italijanih, je vkorakal

Cesar Haile Selasie s cesarico

v osvobojeno glavno mesto. Dne 20. maja se je italijanski podkralj Etiopije, vojvoda D'Aosta, obkoljen v Amba Alagiu, vdal s petimi generali in dvajset tisoč vojakom zmagovitim etiopskim enotam.

Odtlej je minilo 13 let, ki so za Etiopijo bila zelo pomembna.

Za Haile Selasija in ljudi okrog njega je napočilo novo obdobje intenzivnega dela. To je bila zelo majhna skupina, ker so Italijani v trodnevem pokolu, ki so ga priredili v Etiopiji po atentatu na maršala Grazianija 19. februarja 1937, pobili vse šolane Etiopce, ki so za to zaostala deželo bili silno dragoceni. Preživeli so samo tisti, ki se jim je posrečilo umakniti se italijanskim nožem in svinčenkam.

Malo jih je ostalo. Treba pa je bilo zagotoviti pravilno poslovanje državne uprave, obnoviti delo v šolah in bolnišnicah, znova ustvariti dobro vojsko, normalizirati življenje, obnoviti deželo, boriti se za popolno osamosvojitve in osvoboditev izpod tujega pokroviteljstva, doseči v Združenih narodih, da bi Etiopiji vrnil Eritrejo, pokrajino, ki so jo zasedli Italijani pred 70 leti. Maloštevilni, ki so ostali, so se lotili tega ogromnega dela.

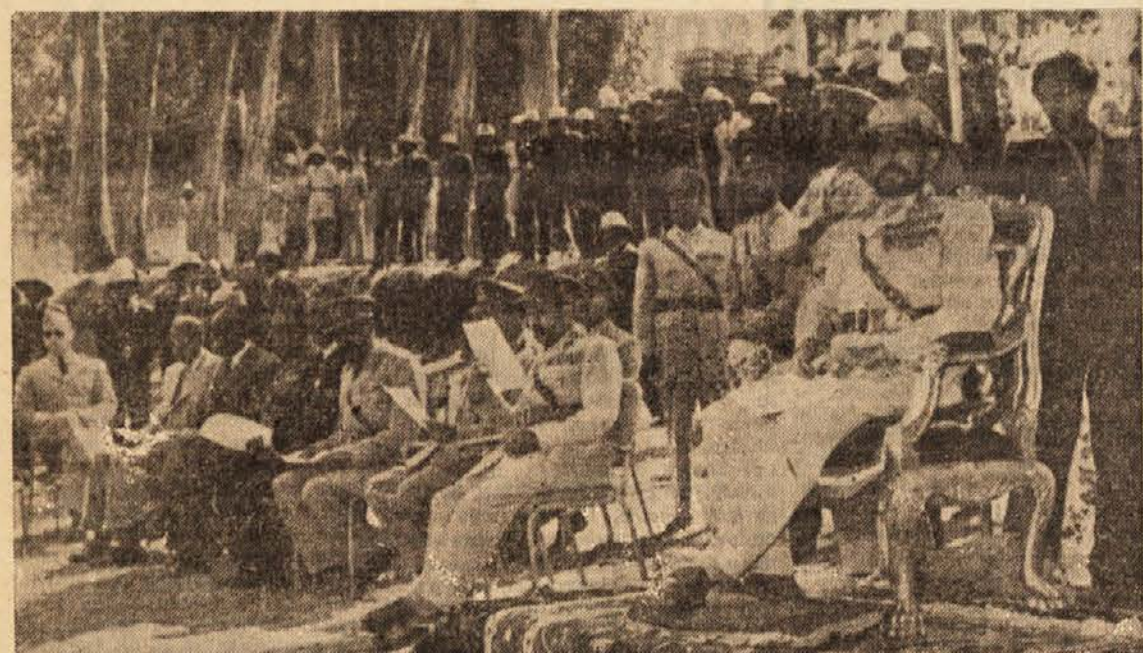
Za njihove uspehe ima glavno zaslugu največji pobudnik naprednih sil v Etiopiji, Haile Selasie. Le-ta se z ministri posve-

tuje o sleherni akciji, ki jo je treba sprožiti, o vsaki šoli, ki jo je treba zgraditi, o slehernem tujem zdravniku, ki ga je treba zaposliti v kaki bolnišnici, o vsakem tujem stroju, ki ga je treba kupiti. Razen tega je vodil njihovo dejavnost v OZN, ko se je bil boj za Eritrejo, nato delo v Eritreji, ko je le-ta sklenila federacijo z Etiopijo. Z ministri pripravljala nove zakone, izmed katerih vsak pomeni korak naprej na poti napredka.

Tudi za utrditev prijateljstva med Etiopijo in Jugoslavijo ima Haile Selasie veliko zaslug. Spominjajoč se simpatij jugoslovanskih narodov v času neenakopravnega boja Etiopije proti italijanskemu zavojevalcu, ko je spremljal dejavnost jugoslovanske delegacije v OZN, ne samo ko je šlo za pravične zahteve Etiopije, temveč v vseh primerih, ko je šlo za pravičnost in enakost med malimi in velikimi državami, sodeč pravilno o jugoslovanski politiki, je spoznal v Jugoslaviji tisto državo, na katere prijateljstvo se lahko opre in kateri je treba podariti tudi svoje prijateljstvo.

Za te zasluge v utrditvi prijateljstva med dvema ljubljenima državama ga je odkloval predsednik Tito kot prvega poglavarja tuje države z redom Jugoslovanske velike zvezde.

Dušan Timotijević

Cesar Haile Selasie na eni izmed vojaških parad

niške sposobnosti, je bil nagel. Isto leto je dobil od Menelika položaj guvernerja Selalea v pokrajini Soi, leta 1907 je postal guverner pokrajine Baso, l. 1908 guverner večje pokrajine Sigamo v južni Etiopiji, l. 1910 pa guverner važne pokrajine Harar.

Okrog mladega dedžazmača so se začeli tedaj zbirati vsi tisti, ki

organizirali njegovo gardo, kar je bil začetek bodoče državne vojske v deželi, v kateri so dotlej imeli samo pokrajinske vojske posameznih fevdalnih gospodarjev, zoper katere se je moral boriti. Za svoje sodelavce je zbral sposobne mlade ljudi, ne glede na poreklo, in jih poslal na lastne stroške študirat v Francijo,

na krmilo. Zato so se kmalu začeli vrstiti manjši in večji upori ogroženih fevdalcev.

Rasu Tafariju se je posrečilo zatreti vse te upore. Po prvem večjem uporu je utrdil svojo oblast v pokrajini, katere gospodar se je bil uprl, po drugem mu je dala cesarica Zaodita naslov negusa (kralja) in mu izročila skoraj vso kraljevsko oblast. Po tretjem uporu — medtem je cesarica umrla — so ga kronali za »kralja kraljev«, se pravi cesarja z vladarskim imenom Haile Selasie I. in tako je prevzel vso neomejeno oblast.

Za moža, ki bi se boril za oblast zaradi oblasti, bi bil to vrhunec uspeha. Haile Selasie, ki je postal »cesar samoderžec«, to ni bil skrajni cilj. Zanj je to bila zmaga nad silami preživele dobe, fevdalizma, in možnost, da po odstranitvi ostankov tega zgodovinskega obdobja v razvoju etiopske države krene naprej.

Po absolutni monarhiji, ki je sledila fevdalni državni ureditvi, je bila ne vrsti ustavna monarhija. Haile Selasie ni sodil, da je prezgodaj, da dobi Etiopija takšno obliko vladavine. Zato je obdobje absolutne monarhije bilo kratkotrajno. Devet mesecev potem, ko je postal cesar, je dal 16. julija 1931 deželi ustavo, prvo pisano ustavo v etiopski zgodovini.

Ustava je predvidevala izvolen predstavniški dom, senat katerega člane imenuje cesar, delegiranje cesarske oblasti na 12 ministrov, zagotovitev državljan- skih pravic in enakost vseh Etiopcev pred zakonom.

To ni bila popolna demokratična ustava. Tega se je zavedal tudi Haile Selasie. Vendar ni hotel dati deželi vzorno ustavo, temveč ustavo, o kateri je sodil, da

ETIOPIJA IN NJEN VLADAR

Haile Selasie je izreden vladar izredne dežele - Etiopije

ZDENKO STAMBUK

Etiopija, obdana s pustinjami in divjino težko dostopnih centralnih afriških pokrajin, živeča že tisočletja v gorah med vročimi pokrajinami ekvatorja in Rdečega morja, ločena z naravnimi pregradami in notranjim razvojem od ostalega sveta, ta zmeraj skrivnostna dežela zdaj ni več nedostopna, ne čudna, marveč je postala država, ki se naglih korakov približuje modernemu svetu in zelo odločno sodeluje v njegovi usodi. In vendar Etiopija še nedavno, pred nekaj desetletji, ne le da v mednarodnem dogajanju ni ničesar pomenila, marveč se je morala živavo boriti, da bi ji pripoznali pravico do članstva v Društvo narodov, da bi postala kolikor toliko enakopravna članica mednarodne skupnosti.

Potem ko je Haile Selasie izbojeval bitko na notranjem torišču, kjer so se potegovali za tisočletni prestol nesposobni nasledniki Menelika II., prvega vla-

darja v modernih časih, ki je razkosano cesarstvo združil, ga utrdil v sedanjih mejah in na široko odprl njegova vrata proti Zahodu, je že kot regent ob Menelikovi hčeri Zaoditi v vključitvijo Etiopije v Društvo narodov dosegel svojo prvo veliko mednarodno zmago. Ti dve zmagi Haile Selasie sta bili hkrati veliki zmagi Etiopije in njene bodočnosti. Prestol, ki je bil zadnja leta senca all cilj skomin pokrajinskih kraljev v razkosani deželi, tega etiopskega cesarstva samo še po prestolu, je zasedel mož velikih sposobnosti in širokih perspektiv, ena izmed največjih osebnosti, kar jih je v treh tisočletjih zgodovine Etiopije zasedel njen vladarski prestol.

In Haile Selasie je zasedel prestol v času, ki je bolj kakor katerikoli po zlomu zadnjega velikega napora islama, da bi v celoti vstopil Etiopijo v muslimansko morje tega dela sveta v 16. stoletju, in ponovnih poskusov katolicizma, da bi jo pripravil za žrtev evropskemu imperializmu, zahteval človeka njegovega formata, da bi se Etiopija obdržala in da bi se mogla vključiti v skupnost narodov kot edina svobodna in neodvisna država Afrike. To obdobje med prvo in drugo imperialistično razdelitvijo sveta, je večkrat spravilo na dnevni red razkosanje Etiopije in konec njene neodvisnosti. Francija, Velika Britanija in Italija so imele na papirju že dogovorjeno razdelitev področij vpliva že za Menelika II. Vse tri evropske države so se vgnezdile na obalah Rdečega morja, na etiopskih tleh, pripravljene, da bi se vsak hip vmešale v notranje spore in da bi ta svoj dominion z obal razširile v zaledje, večno ljubosumno druga na drugo v večnem prizadevanju, da bi druga drugo izgrale in vrgle iz sedla. Velika Britanija kot gospodarica večjega dela Afrike je

potem, ko se je vgnezdila v Egiptu in Sudanu, ljubosumno gledala vsakogar, kdor bi se utegnil približati jezeru Tana, viru sudansko-egiptovskega bogastva. Francija si je na vso moč prizadevala, da bi obalo Rdečega morja po najugodnejši poti, po železnici prek Etiopije, ki pa jo je zgradila samo od Džibutija do Addis Abebe, povezala s Francosko Ekvatorialno Afriko. Politika Italije je znana. Njeni dve agresiji sta privedli do katastrofe te politike, do okrepitve Etiopije in do končne izločitve Italije iz Vzhodne Afrike.

Haile Selasie je posvetil svoje življenje neodvisnosti in napredku svoje dežele. Malone sam, naslonjen samo na skrito in neorganizirano težnjo svojega naroda po svobodi in neodvisnosti, na čelu države, ki je bila v času, ko je prevzel oblast, v vsakem oziru skrajno zaostala, obremenjena za najrazličnejši ostanki minulosti, je začel nadčloveški boj z zastalostjo in notranjimi sovražniki slehernega napredka — vrščiki plemstva, Cerkvijo in plemensko ureditvijo — in z mnogimi zunanjimi sovražniki enotnosti in neodvisnosti Etiopije. Treba je bilo vse vzpostavljati iz temeljev.

Države kot celote pravzaprav ni bilo. Posamezne pokrajine, zadnja leta samostojne kraljevine, so živele svoje posebno življenje, v katerem je bilo plemstvo gospodar vsega. Plemstvo se je upiralo, kadar je bilo dovolj močno, in zmeraj sanjarijo o popolni odcelitvi od centralistične avtoritete krone. Ob vsaki priložnosti je dobivalo pomoč od zunaj. Vsak guverner, vladar pokrajine, med katerimi je nekaj večjih od naše države, je imel svojo vojsko. Plemstvo Cerkev in vojska so živeli na račun kmeta ter pobirali javne davjate po svoji volji in brez mere. Ze za Menelika, so se pokazali prvi znaki centralne oblasti in omejitve samovolje pokrajinskih vladarjev. Ta razvoj pa je trajal (Nadaljevanje na 5 strani)

Spomenik cesarju Meneliku

Iz zgodovine Etiopije

(Nadaljevanje s 3. strani)

1896 — Italijanske čete so bile poražene 11. marca pri Adui, kjer je padlo ali bilo ujetih 22.000 italijanskih obojnikov; 26. oktobra je bila sklenjena v Addis Abebi mirovna pogodba, s katero je Italija priznala neodvisnost Etiopije.

1906 — Velika Britanija, Francija in Italija podpisujejo v Londonu trojni sporazum o medsebojni razdelitvi področij vpliva v Etiopiji.

1908 — Smrt Menelika II., ki mu sledi na prestolu Lidj Jasa.

1917 — Menelikovo hčerko Zaodito razglase po strmoglavljenju Lidja Jasa za kraljico, rasa Tafarija Makonena pa za regenta in prestolonaslednika.

1923 — Etiopijo sprejmejo v Društvo narodov.

1924 — Dne 31. marca je bil objavljen zakon o osvoboditvi in zaščiti sužnjev.

1928 — Ras Tafari razglasen za negusa (kralja) ob Zaoditi, ki obdrži naslon cesarice.

1930 — Negus Tafari 2. aprila kronan za cesarja z oladorskim imenom Haile Selasie I.

1931 — Haile Selasie da 16. julija Etiopiji prvo pisano ustavo.

1934 — Italijani 5. decembra

povzročijo incident pri Ual Ualu, na etiopskih tleh, potem pa začno groziti Etiopiji z vojno, češ da pripravljajo napad na njihove kolonije.

1935 — Dne 3. oktobra italijanske čete brez vojne napovedi ode-rejo v Etiopijo.

1936 — Dne 5. maja okorakajo italijanske čete v Addis Abebo, 9. maja pa objavi italijanska vlada dekret o aneksiji Etiopije in italijanski kralj si prisvoji naslov cesarja Etiopije. Dne 30. junija istega leta ima Haile Selasie v Društvo narodov svoj zgodovinski govor, o katerem pozove svet, naj ne sankcionira nasilja.

1937 — Italijani uprizore tridnevni, tako imenovani februarški pokol v Etiopiji, in sicer po atentatu na maršala Grazianija 19. februarja v Addis Abebi.

1941 — Osvobodilec Etiopije izpod italijanske okupacije; 5. maja se Haile Selasie vrne v osvobojeno Addis Abebo.

1945 — Dne 25. junija je bila Etiopija sprejeta v Organizacijo združenih narodov.

1952 — Dne 11. septembra je bila v Addis Abebi ratificirana pogodba o federaciji med Etiopijo in Eritrejo.

O LOCITVI BONNSKIH KONVENCIJ OD SPORAZUMA O EOS

PISMO IZ KAIRA

London in zahodnonemška suverenost

Boj tujih držav za trge Srednjega vzhoda

Mnenje »Economista« in »Observerja« — Pričakujejo, da bodo že letos začeli ponovno oboroževati Zahodno Nemčijo

S tem se ukvarjajo Velika Britanija, SZ in njeni sateliti ter Nemčija — Arabske države se čedalje bolj zanimajo za razvoj svojega gospodarstva

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

London, 18. julija
Ceprav sklep o ločitvi bonnskih konvencij od sporazuma EOS tu obravnavajo kot pomemben korak v smeri ureditve odnosov med Zahodno Nemčijo in zahodnim svetom, pa se v Londonu hkrati tudi vprašujejo, kakšen učinek bo dejansko imel ta sklep na položaj Adenauerjeve vlade.

udarja revija, »krepko zahtevajo suverenost« in »ne bomo mogli reči, da jo imajo, dokler ne bodo imeli pravice storiti glede obrambnih zadev, kar žele.« »Economist« sodi, da bo Adenauer, ko bodo objavili omejitve, ki izvirajo iz popravljene besedila pogodbe, morda bolj izpostavljen kritikam kot čestitkam, in sicer ne samo s strani socialnih demokratov, temveč tudi iz vrst lastne koalicije.

angloameriških razgovorih v Londonu zlasti razpravljali o vprašanju, kako bi čimprej formalizirali nemške divizije.
Casnik piše, da bosta Britanija in ZDA, če Mendès-France ne bo predložil do srede avgusta v skupščini na glasovanje sporazuma o EOS, zahtevali, naj bi se začeli diplomatski razgovori s Francijo in Nemčijo ob uveljavljanju bonnskih sporazumov glede delne suverenosti Zahodne Nemčije. Vprašanje nemške oborožitve bi odločili do jeseni, do končnega sestanka francoske skupščine.

Kairo, julija.
Zahodne velesile, zlasti Velika Britanija, se v zadnjem času močno ukvarjajo s problemom gospodarskega vpliva na Srednjem vzhodu. Vzrok tega je treba iskati v dejstvu, da je prišlo spritno napetega političnega položaja

med arabskim svetom in zahodnimi velesilami, spritno susedstva in ostalih vprašanj do zmanjšanja vpliva na Srednjem vzhodu.

stva in tako so tam sestavili velike načrte glede namakalnih del. Zemljo, ki bi jo tako dobili, bodo zasejali z bombazem ali žitom.

Al mora nova oblika bonnskih sporazumov zadovoljiti vsaj minimalna pričakovanja nemške javnosti? Ali bodo Nemci sprejeli predlagane oblike suverenosti — brez pravice, da ukrepanje glede organizacije lastne obrambe in ob omejitvah, ki jim jih še vedno vsiljujejo — kot zadovoljiv nadomestek za tisto, kar imajo oni za suverenost? To so vprašanja, o katerih čedalje bolj razpravljajo v britanski javnosti.

»Prav gotovo,« piše revija, »bodo na Adenauerja pritiskali, naj izkoristi izmed novih pravic, ki jih bodo Nemčiji dali z bonnskimi pogodbami tudi pravico, da se pogaja z Moskv.«

Če bi prišlo do ratifikacije teh sporazumov, bi čez nekaj tednov sklicali ponovno konferenco o uveljavljanju določb bonnskih sporazumov, hkrati pa bi se pogajali o »susobaljanju Nemčije, da da svoj prispevek k zahodni obrambi.«

Pogajanja o odškodnini za nacionalizirano turško imovino

Sef turške delegacije, ki se pogaja o odškodnini za imovino turških državljanov, ki je bila po vojni nacionalizirana v Jugoslaviji, opolnomočeni minister g. Setař Ixel, je obiskal 19. julija državnega svetnika za zunanje zadeve dr. Milana Bartoša in se z njim dalj časa razgovarjal.

Ta položaj je zelo spretno poskušala izkoristiti SZ, ki je skupej s CSR in še nekaterimi drugimi satelitskimi državami pohitela, da bi prišla na ta trg, ga osvojila in izrinila zahodne konkurente. Egipt je kupil precej romunske nafte, ker jo je plačal ugodneje kot nafto, ki jo uvaža iz zahodnih arabskih držav. Po nedavnih vzhodnonemških razstavah v Kairu se zdaj SZ pripravljata, da bo odprla v Egiptu gospodarsko razstavo.

Irak je spritno svojih dohodkov od petrolejske industrije najbrž v najugodnejšem položaju izmed vseh arabskih držav. Tam so že začeli graditi velike jezove, s katerimi bodo preobrazili ozemlje med Tigrisom in Evfratom v plodno zemljo, kakršna je bila v davnihi, ko so še delovali prekopki in namakalni sistemi, katerega so uničili mongolski in arabski osvajači.

Na podlagi tega, da bonnski sporazumi v novi obliki ne dajejo zahodnim Nemcem pravice, da se oborože, povzema »Economist« sklep, da so s tem dejansko odgodili tudi vzpostavitev popolne zahodnonemške suverenosti in oboroževanje. »Nemci po-

V luči takšnega obravnavanja položaja je pomemben tudi komentar »Observerja«, v katerem je poudarjeno prepričanje, da je »pričakovati da bodo že letos začeli ponovno oboroževati Zahodno Nemčijo.«

Britanski in ameriški izvedenci, piše »Observer«, sodijo, da je treba vse delo v zvezi z vzpostavitvijo polne suverenosti in oborožitve Nemčije opraviti čimprej, med drugim tudi zavoljo nevarnosti, da bi se povečalo protizahodno razpoloženje v Nemčiji v primeru, če bi stvar še zavlačevali.

Razgovor se je nanašal na načrt nadaljnjih pogajanj.

Vse to vzmernirja predvsem Veliko Britanijo, ki je nekoč imela prevladujoči položaj v izmenjavah arabskega sveta s tujino.

Poglavitno bogastvo Srednjega vzhoda in vir, iz katerega lahko črpa sredstva za gospodarsko preobrazbo tega dela sveta, je vsekakor petrolej. Gospodarski strokovnjaki generalnega tajništva arabske lige so nedavno ugotovili, da petrolejska proizvodnja na Srednjem vzhodu stalno narašča. Leta 1953 je že dosegla 121,8 milijonov ton. Hkrati so se povečali dohodki arabskih držav od koncesij petrolejskim družbam, kar so slednje po 1951. letu, ko je izbruhnil anglo-iranski spor, privolile v delitev dohodkov na podlagi 50% proti 50%.

ETIOPIJA IN NJEN VLADAR

(Nadaljevanje s 4. strani)

dolgo in delno ga je Haile Selasie zaključil šele zdaj. Vzpostavil je državni aparat in deželo vlada iz središča. Vrški plemstva, ki imajo še zmeraj omejene družbene in gospodarske privilegije, so se vključili v državni aparat in za enotnost dežele niso več nevarni, ker nimajo pravice, da bi imeli svojo vojsko in da bi uveljavljali oblast v svojih pokrajinah. Cerkev, ki ima še zmeraj v rokah mnogo zemlje, davkov ne pobira več neposredno, marveč je to delo prevzel davčni aparat, ki ga vodi država. Cerkev pa dobiva sredstva iz centralne blagajne. Vojska je enotna. Etiopija nima splošne vojaške obveznosti, marveč stoni njena vojska na poklicnih vojakih, ki služijo več let.

lastni in raznimi rudninami išče denarna sredstva, da bi lahko svoje gospodarstvo, s tem pa tudi neodvisnost, okrepila in razvila. Kakor drugim gospodarsko nerazvitim deželam tudi Etiopiji mrzlično oboroževanje sveta onemogoča, da bi dobila najnujnejša sredstva za zagotovitev boljšega življenja svojih prebivalcev.

delovanje zgodovinsko nujno in pozitivno. To prijateljstvo in to tesno sodelovanje je znova pokazalo, da nobene razlike v družbenem sistemu, pa naj bodo še tako globoke, ne morejo ovirati zblizanja in razumevanja med dvema deželama, ki odkritosrčno in dosledno ubirata pot miru, neodvisnosti in napredka. S prijateljstvom in enakopravnim sodelovanjem Etiopija in Jugoslavija hkrati znatno prispevata k mednarodni skupnosti svobodoljubnih narodov in izpričujeata, da se lahko mali narodi, ki imajo zmeraj enake koristi, medsebojno sporazumejo, spoprijateljijo in podpirajo.

tako kakor v Etiopiji cenimo svobodo in neodvisnost, kjer smo vse dosegli z lastnimi silami, kakor v Etiopiji, kjer še zmeraj odmeva v srcih klic prve žrtve fašizma po hladnih dvoranah Društva narodov in bojni klic branilca domovine iz etiopskih gora, nikjer tako kakor v ponosni in hrabri deželi maršala Tita.

med arabskim svetom in zahodnimi velesilami, spritno susedstva in ostalih vprašanj do zmanjšanja vpliva na Srednjem vzhodu.

Dohodki Iraka so naraščali takole: 1938 — 8.000.000 angleških funtov, 1951 — 38.000.000, 1953 — 67.000.000. Lani je imela Saudova Arabija 73 milijonov funtovsterlingov dohodkov od petroleja.

Te številke zgornjo pričajo o tem, da se je gospodarska moč posameznih arabskih držav znatno povečala, v zvezi s tem pa tudi zanimanje velikih svetovnih podjetij za ta trg.

Novembra in decembra 1953 je obiskala Libanon, Sirijo, Irak, Kuvaits in Saudovo Arabijo skupina britanskih gospodarskih strokovnjakov. V poročilu te skupine je bila poudarjena, da je Britanija do 1952. leta imela eno izmed prvih mest na uvozni listi Srednjega vzhoda. Uvoz je začel nazadovati takrat, ko so se na tem trgu ponovno pojavile Nemčija, Japonska, Italija in druge evropske države.

V poročilu so se zlasti pritoževali, da so nekatera nemška, jugoslovanska in italijanska podjetja dobila na natečajih izvedbo velikih del v Siriji, Kuvaitu, Jordaniji in Iraku (jugoslovanska podjetja delajo na Latakiji in na El Gabu).

Britanski ekonomisti sodijo, da se je treba veliko bolj potruditi, da bi osvojili ponovno trg Srednjega vzhoda. Da pa bi te načrte lahko izvedli, zahtevajo britanski poslovni krogi od svoje vlade, naj čimprej uredi odprta politična vprašanja s posameznimi deželami Srednjega vzhoda, kot je na pr. problem Suezja, ki precej ovira britansko-egiptovsko izmenjavo. Na januarskem zasedanju Arabske lige je namreč Egipt sprožil predlog, naj bi bojkotirali trgovino z Anglijo, dokler ne bodo tega vprašanja uredili.

Zdravko Pečar

POLITIČNO ŽIVLJENJE ITALIJE

Fantani in stranke koalicije

Razprtje v monarhistični stranki

Rim, 19. jul. (Tanjug). Izvolitev Fanfanija za generalnega tajnika demokršćanske stranke in večine predstavnikov njegove struje za člane vodstva stranke je povzročila negotovost v krogih strank vladne koalicije in sicer vzhic Fanfanijevi izjavi, da bo docela podprl štiristrankarski blok centra. V ostalih strankah vladnega bloka zlasti izražajo bojazni sprito klerikalne usmerjenosti novega tajnika demokratistjanov.

no klerikalnih struj v demokršćanski stranki pomeni resno nevarnost, da bod ozadušili majhne stranke in jih izločili iz političnega boja, piše časnik.

Brat tajnika monarhistične stranke Covellia, je izstopil iz stranke, da bi se priključil disidentski monarhistični skupini Laura. V pismu, v katerem pojasnjuje ta svoj korak, dolži prof. Covelli svojega brata, tajnika monarhistov, da se je »opijanil od častihlepa in da ga je prevzel despotizem«. Dalje poudarja Covelli, da je tajnik monarhistične stranke starih hude napake, ki so spravile monarhistično gibanje v kritični položaj, zlasti na jugu dežele.

Torinska »Stampa« izraža mnenje liberalcev in poudarja, da bi preobrat v demokršćanski stranki utegnil povzročiti spremembo politike nasproti laičnim strankam. »Poraz starih umerje-

Z VSEH STRANI SVETA

ZDA

Trgovina Vzhod—Zahod

New York, 19. jul. (Tanjug). Trgovina Vzhod—Zahod vzbuja čedalje večjo pozornost ameriških poslovnih krogov. Razlogi proti razširjeni slovnih stikov z Vzhodom temelje na argumentih, da bi le-ti utegnili prispevati k krepitvi sovjetske vojaške moči. Po drugi strani se vprašujejo, ali ne bo Zahod, če bo obnovil in razširil trgovino z Vzhodom, postal odvisen od uvoza nekaterih proizvodov Sovjetske zveze in njegovega bloka. V zvezi s tem poudarjajo tujakinja poslovna krogi, da anglo-ameriška konferenca o trgovini Zahod—Vzhod kaže, da so zavzemniki se daleč od sporazuma o tem vprašanju.

Kmetijska politika in odpor farmerjev

New York, 19. jul. (Tanjug). Revija »Newsweek« piše, da bodo večji del ameriške pomoči tujini letos krili z izvozom kmetijskih presežkov. Sprito vladne politike favoriziranja farmerjskih cen in odkupa njihovih presežkov, so zaloge kmetijskih pridelkov čedalje večje. Računajo, da bo ameriška vlada kupovala na domačem trgu kmetijske pridelke, zatem jih pa prodajala v okviru pomoči tujini.

INDIJA

Akcija proti misijonarjem

New Delhi, 19. jul. (Tanjug). Sinodi so v New Delhiju v okviru demonstrativne svečanosti odprli tabořice za šolanje prostovoljcev, ki se bodo borili proti dejavnosti katoliških misijonarjev. Govorniki, med katerimi so bili tudi ugledni člani indijskega parlamenta, so govorili o »protiindijski dejavnosti misijonarjev, poudarjajoč, da le-ti sistematično izpodkopujejo lojalnost indijskih državljanov do domovine.«

Mitingi za izpustitev Lohija

New Delhi, 19. jul. (Tanjug). V vseh večjih indijskih industrijskih središčih, všteti New Delhi, Bombay, Kalkuta in Agri, so večeraj priredili javne mitinge, na katerih so prisotni zahtevali, naj oblasti izpuste socialističnega prvaka Lohija, ki so ga nedavno zaprli, in naj ukinejo izredna zakonska pooblastila, ki so jih dali policiji v indijski državi Utar Pradeš, kjer je središče gibanja za znižanje taks za namakalna dela.

Mitingi, ki so jih socialisti organizirali, so prerasli v Bombayju, Kalkuti in Agri v velike demonstracije proti vladnim ukrepom v Utar Pradešu.

Trgovinska pogodba s Kitajsko

New Delhi, 19. jul. (Tanjug). Prihodnji teden bo obiskala New Delhi kitajska trgovinska delegacija, ki bo, kot kaže, podpisala z Indijo trgovinski sporazum. S podpisom tega sporazuma bo Indija imela trgovinske pogodbe z vsemi državami sovjetskega vplivnostnega področja, vendar okrog četrtine skupne indijske izmenjave odpadde še vedno na Veliko Britanijo, četrtina na ZDA, okrog polovica pa na države Britanske skupnosti narodov.

SOVJETSKA ZVEZA

TASS o Zenevi

Moskva, 19. jul. — Agencija TASS poroča, da so bili v zadnjem mesecu ženevske konference doseženi pomembni uspehi. Predvsem je bila, kot pravi TASS, po mnenju sovjetske delegacije definirana rešitev glavnega vprašanja — vzpostavitev miru v Indokini. To se nanaša na pogajanja, ki so nedavno privedla do soglasnosti glede podlage za rešitev problema, kako vzpostaviti mir v Vietnamu, Laosu in Kambodži. TASS poudarja, da ni razlogov, čeprav morda še ni vse storereno, za dvome o tem, da zainteresirane stranke niso na poti k temu, da dosegajo sporazum.

JORDANIJA

Potovanje generala Bennicka

Aman, 19. jul. (Reuter). Tu so uradno sporočili, da bo vodja skupine opazovalcev OZN general van Bennicke odpotoval jutri iz Jeruzalema v Damask, kjer bo imel s predstavniki sirske vlade razgovore o vprašanjih, ki zadevajo kršitev premirja in zadnje izselske napade na sirijsko ozemlje. Bennicke se bo isti dan vrnil v Jeruzalem.

Zunanji minister odpotoval v Bejrut

Aman, 19. jul. (Reuter). Jordanski zunanji minister Džamal Tukan je odpotoval danes z letalom v Bejrut. Med tridnevnim bivanjem v Bejrutu se bo razgovarjal o arabskih vprašanjih.

ZAHODNA NEMCIJA

Stavka gozdarskih delavcev

Frankfurt, 19. jul. (AFP). V pokrajini Hessen je začelo stavkati 10.000 gozdarskih delavcev, zahtevajoč zvišanje mezd.

SVICA

Ču En Laj sprejel Morgana Philippsa in Krišna Menona

Zeneva, 19. jul. (AFP). Kitajski zunanji minister Ču En Laj je sprejel dopolne generalnega tajnika britanske laburistične stranke Morgana Philippsa, popoldne pa Nehrujevega odposlanca Krišna Menona.

FRANCIJA

Novo okrepitje za Tunis

Pariz, 19. jul. (Reuter). Francoska vlada je poslala v Tunis nove okrepitve. V uradnem poročilu je rečeno, da so jih poslali zato, ker je teroristična dejavnost v Severni Afriki čedalje močnejša. Hkrati je francoski minister za Severno Afriko Christian

klaracije o ženevski konferenci, ki sta v glavnem posvečena važnim političnim vprašanjem. TASS zaključuje svoj pregled z zagotovitvijo, »da ne bo treba veliko časa za dosego soglasnosti glede teh načrtov.«

VELIKA BRITANLIJA

Kongres združenja za proučevanje staranja

London, 19. jul. (AFP). V Londonu se bo danes začel kongres Mednarodnega združenja za proučevanje staranja. Kongres se bodo udeležili delegati iz 50 držav, dalje znanstveniki in sociologi, ki proučujejo te probleme. Kongres bo trajal teden dni.

Francoski veleposlanik pri Selwina Lloydju

London, 19. jul. (AFP). Britanski minister brez listnice Selwin Lloyd je sprejel opoldne francoskega veleposlanika v Londonu Rene Massiglia. Sestala sta se na prošnjo francoskega veleposlanika, ni pa znano o čem sta se razgovarjala.

Atomska konferenca

London, 19. jul. (AFP). Danes so v Oxfordu v navzočnosti 800 znanstvenikov iz vseh držav začeli konferenco, katere cilj je proučiti vlogo atomske znanosti v medicini, zlasti še uporabo izotopov namesto rasti v medicinskih laboratorijih in pri zdravljenju bolnikov.

IRAK

Izredno zasedanje skupščine

Bagdad, 19. jul. (AFP). Iraška narodna skupščina, izvoljena 9. junija, bo imela 29. julija izredno zasedanje. Ob tej priliki bo imel kralj Fejsal pretilno besedo, v kateri bo razložil politiko sedanje iraške vlade. Redno zasedanje skupščine se bo začelo šele 1. decembra.

EGIPT

Člane KP so aretirali

Kairo, 19. jul. (Reuter). Egiptovske oblasti so sinoči aretirale 23 ljudi, obtoženih, da so pripadali komunistični partiji. Vse te so obtožili rovarjenja in jih bodo takoj postavili pred sodišče.

O DELAVSKEM UPRAVLJANJU V DOBLARSKI ELEKTRARNI

V »Ljudski pravici« je v četrtek, 8. julija t. l., M. Z. objavil članek o doblarski elektrarni pod naslovom »Delavsko upravljanje jim je živa in petle.«

V omenjenem članku je kritiziran nepravilen odnos vršilca dolžnosti direktorja Lada Kerševana do delavcev. Ker so trditve v omenjenem članku netočne in ker podpisani dobro poznamo položaj v elektrarni Dobljar, smatram za potrebno, da v zvezi s tem resnici na ljubo dam nekoliko pojasnil.

V članku so nekatere trditve precej posplošene. Tako trdi, da je bil direktor Lado Kerševan proti decentralizaciji elektrarn. Ta trditev ni točna. Prvenstveno je bil proti ločitvi Dobljarja in Plav OLO Gorica, ki pa o ločitvi teh dveh elektrarn tedaj še ni mogel odločiti, ker tudi ni bil vprašan za mnenje. OLO Gorica pa je bil dejansko proti ločitvi iz sledečih razlogov:

1. V sklopu soških elektrarn je bilo 9 obratov, ki je bilo v njih skupno zaposlenih 130 delavcev in uslužbencev, kar ne predstavlja potrebe po ločitvi.
2. V sklopu teh obratov je bila centralna delavnica, ki je opravljala vsa popravila v obratih ter jih je morala tudi po ločitvi.
3. Z ločitvijo obratov bi se podvojil administrativni kader, kar za podjetje ne more biti rentabilno.
4. Kot kolektiv v elektrarni Dobljar bi imeli potem kolektivi v ostalih elektrarnah, kot n. pr. Hubelj, enako pravico zahtevati ločitve, kar bi privedlo do absurdnosti.
5. Pri 130 zaposlenih delavcih in uslužbenceh ni bilo nikakrgega vzroka, da delavsko samoupravljanje ne bi prišlo do izražaja, obstojala sta delavski svet in upravni odbor, ki je bil iz-

voljen z veliko večino glasov vseh zaposlenih.

6. Vsi obrati Soških elektrarn so bili in so še tehnično med seboj tako povezani, da tu ne more biti govora o kakem ločenem poslovanju, ena centrala je bila in je v svojem delu odvisna in navezana na drugo.

7. Večina delavcev Soških elektrarn, razen nekaterih iz Dobljarja, ki so pri ločitvi iskali svojih osebnih koristi z ozirom na nove položaje in funkcije po ločitvi, je bila proti ločitvi obratov. Smešna je trditev člankarja, da sta novi delavski svet in upravni odbor v ločeni elektrarni delala bolj samoiniciativno. Ne vem, v čem je člankar videl to večjo samoiniciativno. Mi tukaj smo videli vse kaj drugega: nenehne prepire in intrigne med nekaterimi člani kolektiva. OLO in OK ZKS sta morala neseštokrat na prošnjo in zahtevo kolektiva intervenirati v teh sporih, ki so se v glavnem vrtili okoli razdelitve položajev. K sreči je Soča brez ozira na to tekla naprej in vrtila turbine. Seveda pri tem ne mislim na vse člane kolektiva. Velika večina delavcev v Dobljarju je opravljala svoje delo v redu in se odločno strinjala z vsemi sklepi in odločitvami OLO.

Zaradi vsega tega je OLO potem sklenil, da se elektrarna spet združita. Seveda se tu ni smelo ravnanj prisiljeno. Zato so bili poklicani na gospodarski svet zastopniki elektrarn Plave in Dobljar, da se o zadevi pomenijo. Čudna je trditev, da so se ob tej priliki izrekli proti združitvi. Na sestanku je bilo sklenjeno, da se o tem informirajo delovni kolektivi obeh elektrarn in da oni odločijo o združitvi. Sodiim, da bolj demokratično resnimo mogli ravnati.

Delovni kolektiv elektrarne Dobljar je zahteval, da pride na njihov sestanek, ko se bo o tej stvari odločalo, sekretar OK ZKS. Ko so na sestanku o tem razpravljali, so nekateri člani kolektiva ugotovili, češ da je že čas, da se stvar uredi tako, kot to predlaga OLO, da se uvede potrebna delovna disciplina itd. Po daljši razpravi se je kolektiv elektrarne Dobljar z glasovanjem skoraj 100 odstotno izjavil za združitve. Enaka situacija je bila v elektrarni Plave.

O novem direktorju sta se oba kolektiva zedinila, da se postavi po združitvi na predlog novega delavskega sveta. In situacija je sedaj takšna, da je novi delavski svet odločno za to, da ostane direktor tov. Kerševan.

Kar se tiče odnosa tov. Kerševana do delavcev, prihajata v poštev dve stvari: ali opravlja svoje delo v redu in ali ima pravičen odnos do delovnega kolektiva in v zvezi s tem do delavskega samoupravljanja. Kot je okrajni zbor proizvajalcev ugotovil, opravlja svoje delo v redu. Kar se pa tiče odnosa, bi priporočal člankarju, naj skliče delovni kolektiv, in prejel bo odgovor, ki bo v celoti demantiral njegove trditve.

V zvezi z ostalimi trditvami bi še omenil; razumljivo je, da nastanejo po združitvi podjetij neke spremembe in premešitve. O vsem tem je odločal upravni odbor, ne pa Kerševan sam. Vse to je bilo storjeno po nastalih potrebah in čim manj boleče. Z združitvijo obratov so preostajala nekatera delovna mesta, ki so bila prej dvojno zasredena in tu je bilo treba določiti premešitve, kar je vsekakor bolj socialno, kot pa če bi odpustili presežno delovno silo.

Zelo tendenciozno govori članek o neki pojedini, ki je bila ob priliki volitev delavskega sveta. Vsak član delovnega kolektiva je prejel po en sendvič in kozarec vina, kar je bilo razumljivo, saj so nekateri tovariši prispeli na volitve tudi po 100 km daleč. Demar za to ni bil ukrajen ali priseljen, kot to namiguje M. Z. v svojem članku, temveč ga je kolektiv žrpal iz sredstev, ki jih zato ima. Ob tej priliki bi priporočal člankarju, da se malo bolje pouči o sredstvih, s katerimi je delovni kolektiv pooblaščen, da gospodari in za nje odgovarja.

Kar se tiče odpovedi Mirku Cuku je bila storjena administrativna napaka glede na datum odpovedi. Mirko Cuk je po poklicu krojač, opravljal pa je v Dobljarju posle mežnega in mat. knjigovodje, za kar ni imel potrebne kvalifikacije in je to mesto po združitvi tudi odpadlo. Ko je upravni odbor sklepal o njegovem odpustu, se je postavil na stališče, da mu je treba preskrbeti službo po njegovi kvalifikaciji, za to tudi ukrenili vse potrebno, tako da mu brezposelnost ni grozila.

O odpustitvi tajnika sindikalne podružnice in invalida NOB tov. Vasilija Jurca upravni odbor ni razpravljal. Razpravljal pa je o njem v zvezi z njegovo delovno sposobnostjo. Omenjeni tovariš je bolan za TBC in nesposoben za vsako težko delo. Da pa ne bi bil socialno ogrožen, je upravni odbor sklenil, da se namesti pri vzdrževanju dreva in okrasnega cvetja v elektrarni Dobljar. To je delo na svežem zraku in niti ni naporno. Mislim torej, da je vsak komentar o nepravilnem odnosu do invalida iz NOB odveč.

Sodim, da je bilo treba pojasniti gornje stvari in pripomniti bi še, da takšni nepravilni in tendenciozni članki ne morejo koristiti nikomur drugemu, kot ljudem, ki jim ne gre v račun, da so moralji v interesu skupnosti zapustiti neke sveje privilegirane položaje.

Končaj bi približno tako kot tov. M. Z. v svojem članku: Kolektiv ve, da gre pri vsej stvari za to, d. bi nekdo njegovo sedanje plodno in dobro delo oviral in zopet vnesel med delavce obrekovanja in intrigantstvo.

A to se ne bo zgodilo, ker ima delovni kolektiv Soških elektrarn v tem oziru za seboj slabe izkušnje, in bo odločno poskrbel, da se ne bodo nikoli več ponovile. Martin Greif

KULTURNI OBZORNIK

V Kopru so izšli »BORI«

Zbornik za književnost in kulturo

(Zbornik za književnost in kulturo)

Pred nedavnim so v Kopru pogajali svoja korolenja, glasilo mlajše in starejše generacije kulturnih delavcev na Primorskem, ki je že s to prvo številko samozavestno dokazala, da ve, kaj hoče, da se v polni meri zaveda svojega kulturnega in političnega poslanstva.

Mimo Rade in Zorka Jelinčiča je med sotrudniki malce znan samo še Dane Lokar, medtem ko si bo bralec o ostalih šele sčasoma ustvaril svoje mnenje in jih pravilno ovrednotil. Zato bodo tudi mi skromna prognoza in prav nič več. Ničbe namreč ne more po enem samem promozem sestavku ali po eni sami prebrani pesmi avtorja pristiati med »gljovljene«, ali pa ga meni nič tebi nič zavreči.

Pretečni del zbornika izpolnjuje proza, ki je dosegla svoj vrh v psihološki novelici Daneta Lokarja »Pomlad«. Osrednji lik gluhonemega ščetařa Ivaža, ki se zaradi nesrečne, neuslišane ljubezni vrže v tolmun, je tako človeško pristen in prepričljiv, da nas globoko pretrese. Ob risanju Tevža pa je Lokar malce zanemaril ostale osebe, kar sterc delu ne zmanjšuje njegove vrednosti, bilo bi pa škoda, če bi kdaj pozneje, morda pri kakšnem daljšem tekstu, napravil isto napako.

Lokarju ob stran lahko uvrstimo Rado Jelinčičevo, ki je v »Uro« prikazala svojo močno čustveno in razsumsko stran, čeprav meditativno motivno rahlo spominja na Čevčevo »Preproste stvari«, kar pa delcu nikakor ni v škodo. Irma Kacinova je objavila odlolek »Šrez krivde krivca«, o katerem, žal, ugotovimo, da je sestavek izrazito otrok mladostnega sentimentalizma na eni strani, na drugi strani pa nekakšne — prav gotovo ne namerne — statičnosti kot rezultante hotenja po prikazu dinamike in pestrosti motivov. Tematika je sicer življenjska, le nosilec te življenjskosti so, vsaj v naštemenem odloku, premalo polnokrvni — mislim predvsem na Ester in Ani —, da bi nas mogli povsem prepričati. Le za zgodba vsaj v začetku dovolj krepko zastavljena in bi se mogla ob skrbneje prikazani duševnosti vseh treh glavnih junakov uvrstiti med najboljša, kar objavlja številka.

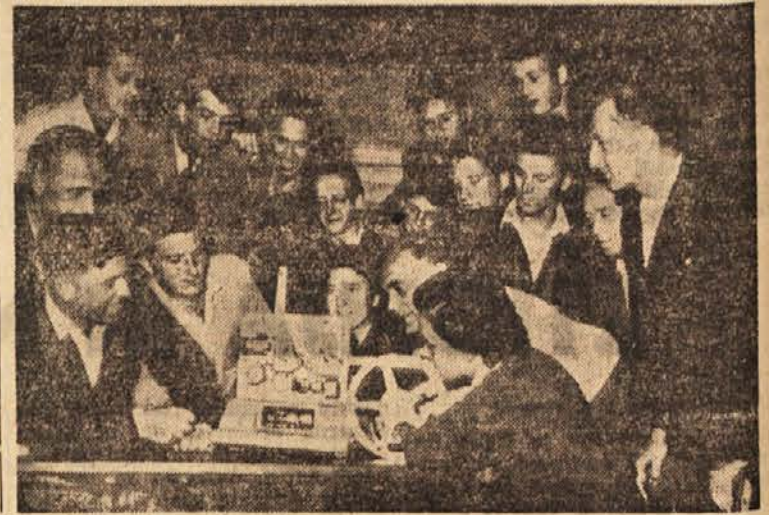
Pesmi so podobne onim, ki polnijo tudi druge revije in ne predstavljajo ne oblikovno ne motivno nobene novitete. Še manj presenečenja. Splošna oznaka v »Borih« priobličenih verzov se giblje v mejah ugotavljanja, da so pesni na splošno šibkejša od proze. Izrazitejši so

le Alojza Kocjančiča »Istrski vozniki«, kjer je pesniku uspelo ujeti v preproste stihne stalnost, nekak trudo navlečeno vozarjenje istrskih voznikov; in pa obe pesni Marijana Breclja (Spomladi ob Vipavi. Srečanje v jeseni). Ferruccio Jakomin zaigra zdaj po strunah pesmizma, zdaj ga pesniški status ponese v nekakšen prikriti cinizem (Človek in smrt. Srečo išči), vendar do umetnosti se ni še dokopal. Ostali trije pesniki, Lovže Kante, Alojz Stradot in Mirko Vedriņak, imajo pesniški dar, le da so njihove pesmi malce nerodne in odozivate.

Izmed ostalih prispevkov je najtehtnejši Zorka Jelinčiča »Moja srečanja s Kosovelom«, v katerem se rahlo približamo kraškemu pesniku kot človeku, ki izrazi to mladem človeku, ki je v »Borih«

Fanič Obidovi našel sebi in svojemu literarnemu hotenju sorodno dušo, kar spoznamo iz doslej še neobjavljenih Kosovelovih pism Fanič Obidovi.

V zborniku je še nekaj prispevkov, ki jih zaradi omejenega prostora le navedem: odgovorni urednik Srečko Vilhar piše o »Naloga, ki nas čaka«, Janez Meseneč objavlja krajši zapislek o »Slikarju in grafiku Riku Debenjaku«, Alojz Stradot opet Davidčovo »Pesem«, Milan Dolgan Bevčkova dramatičnega »Tončka«. Stojan Plesničar razpravlja o »abstraktnosti«, R. Savnik piše o »Slovenskem Primorju v domači in tuji znanosti, T. Pavlič pa v kratki »Beleži o Gledališču Slovenskega Primorja« oriše njegovo delovanje. Riko Debenjak je prispeval reprodukciji »Istranke in »Ženo z oprtnikom«. Ada Škerl

Na tečaju kinooperaterjev

Ozki film si utira pot tudi na našem podeželju

V prostorih internata Srednje tehnične šole v Ljubljani je v toku že tretji tečaj za kinooperaterje za ozki, 16 mm film. Tečaj je organiziral Republiški izvršni odbor Ljudske prosvete Slovenije z namenom, da se razni ljudje, ki imajo opravka s projektorji za ozki film, seznanijo z njegovim delovanjem, da se spoznajo s sistemom razdeljevanja filmov, čuvanja filmov in celo vrsto tehničnih stvari, ki jih mora poznati stenoari kinoprojektora. V Sloveniji je trenutno registriranih 111 kinoprojektov na ozki film. V lanskem letu je bilo več tisoč predstav, pri katerih je prisostvovalo na desettisoče gledalcev. Ozki film si utira pot ne le v šole in gimnazije, kjer postaja pri strokovnih in znanstvenih predavanjih skoraj nepogrešljiv pripomoček, pač pa tudi na podeželju v najzaskotejše vasi. Pri Republiškem izvršnem odboru Ljudske prosvete Slovenije obstaja izposojalnica ozkotračnih filmov, ki ima na zalogi trenutno okrog 700 kopij filmov najrazličnejše vsebine. Precej filmov imajo tudi razne gimnazije in ustanove, kot n. pr. Ljudska tehnična in druge. Prav gotovo bi bilo dobro, da bi napravili nekaj kopij tudi celovečernih filmov. Nekaj jih sicer že obstaja, vendar premalo.

Zal pa je precej kinoprojektov na ozki film neuporabnih, ker jim manjkajo nekateri deli, ki bi jih bilo treba uvoziti. Predvsem je tu problem projekcijskih žarnic, ki — za uvožene — stanejo toliko da jih ni mogoče kupiti. Mislimo, da bi bilo treba uvoz teh rezervnih delov smatrati kot poučen material in določiti nekatere uvozne omejitve, ker v nasprotnem primeru bo čez leto dni večina projektorjev neuporabna. Vsak projektor bi moral imeti vsaj po eno rezervno projekcijsko žarnico, eno ali dve tonski ter eno fotocelec.

š. br.

Nove slovenske skladbe

Pred nedavnim je Državna založba Slovenije izdala Janka Ravnikarja »Slovenske narodne za glas in klavir«. Ta najnovejša zbirka obsega osem samospojev na ljudsko motiviko (Sva z lučbo na jarmak hodiva. Oj, te mlinar, Oj so tiste stždice. Doler večer, ljubo dekle, Jaz imam pa krečičnja, belega, Jaz na no šlaco tudi podnevi mestom hru pu unaknjeno grajsko dvorščo po že res nujni prenovidni Gradu). Tako bi imeli obiskovalci večje izbire prireditev tako po vsebini kot po kraju. Saj so le redki, ki bi si ogledali vse prireditve. Če bi bilo zanimanje za »kavero« teh prireditev na manjših prostorih veliko, bi bilo treba predvideti ponovitve.

Prostor za prireditve na prostem na Trgu francoske revolucije je spričlo slikovite oklice z bogato arhitekturo stare Ljubljane prav dobro izbrani in gledalščo pri Križankah in napira lepša fasada. Lep je tudi dohod po Vegovi ulici. Manj pa ustrezna ta prostor zahtevam akustike. Morda bi se dalo tu s poskuski kaj izboljšati. Zaradi preznekega udara je bil gledalčjem zastrti pogled nanj, kar je močno zmanjševalo užitek predstave.

Pri iskanju se boljšega prostora mi je prišel na misel Novi trg, ki je prav blizu sedanjega. Trg obdajajo drugoena pročelja baročnih stavb, ki bi jih bilo treba seveda obnoviti. Na spodnji strani ob Ljubljani se treba trg arhitektonsko zaključiti s primerno zgradbo, v kateri naj bi bile upoštevane tudi zahteve udara, ki ga pred njo postavili v času festivala. Preko stavbe se odpira pogled naravnost na Grad, kroga Ljubljane. Naglennost trga, ki mora dobiti prumeren tek, omogoča idealno pot med naše ležerji oder. Če pogledamo po trgu navzgor, se nam ostavi oko na razgibani glavni fasadi univerzitetne

knjižnice, mimo katere bi uredili vhod na festivalski prostor zopet s slikovite Vegove ulice. Na tej in bližnjem Trgu revolucije je mogoče parkiranje avtomobilov. Priključen vrt za Akademski znanosti in umetnosti bi lahko služil gledalcem za odih (promenado) med odmorji. Zato pa je treba več sedeže numerirati. Če bi prostor dobro preselil še akustično preizkušnje, bi dobila Ljubljana na Novem trgu izvrstno poletno gledališče za velike festivalske prireditve.

Se nekaj pogrša človek ob ljubljanskem festivalu. Ljubljana je bila v teh dneh mrta, le malo zastav je vleto po hišah, prave večere niti Grad ni bil razsvetljen itd. Vsa Ljubljana mora v tem času zaživeti pravo festivalno življenje, zajeti je mora praznično razpoloženje, dobiti mora praznični videz. K temu naj prispevajo zastave, razsvetljava, cvetje, festivalske izložbe, stalni obhod goib po mestu, promenadni koncerti, gostinske specialitete in še mnogo podobnega. Bodimo iznajdljivi!

M. Novak

Nekaj novosti

Narodne in univerzitetne knjižnice

L'Analphabétisme dans divers pays (Étude statistique préliminaire sur la base des recensements effectués depuis 1900. (Paris 1953.) (114 443-6)

Blondel C. Einführung in die Kollektivpsychologie Wien (1948) (C 94 998-1)

Childs V G. New Light on the Most Ancient East. (4. Ed.) New York (1953.) (120 233)

Crawford O G S. Archaeology in the Field. New York (1953) (T 116 638)

Cressot M. Le style et ses techniques. Précis d'analyse stylistique. Nouv. ed. Paris 1951 (120 017)

Dampier W C. Geschichte der Naturwissenschaften in ihrer Beziehung zu Philosophie und Weltanschauung. Wien & Stuttgart 1952. (C 94 998-25)

OTROCI PADLIH BORCEV V KASTELEH IN NA KRKU

Prvič so bili na morju

Po letoviščih in počitniških taborih se bo letos zvrstilo okrog 6000 otrok partizanskih staršev

Kakor smo že poročali, bo letos letovalo na morju in v nekaterih slovenskih planinskih krajih okrog 5000 otrok padlih borcev in aktivistov. To število pa se bo verjetno še povečalo, ker so glavni odbor in okrajni odbori Zveze borcev zbrali sredstva za letovanje še za približno tisoč otrok.

Na oddih so ponekod odpotovali prve, drugod tudi že druge skupine otrok. Iz mariborskega okraja se bo v izmenah po tri tedne zvrstilo v Kaštel Lukšič pri Splitu okrog 6000 otrok, ki jih razmeščajo največ po Šolah in internatih. Nekateri tudi taborijo. Otroci padlih borcev iz Postojne so tudi ob morju, v Njivcih in v Vrhniku na Krku. To poletje jih bo v obeh letoviščih na počitnicah približno 152. Ptujski otroci, ki so jim starši padli v NOB, letujejo v glavnem v Hrvaškem Primorju, in sicer v Novem, radoviškijska deca pa bo v Istri, v Izoli in Piranu (188 otrok). Ptujčani bodo vrh tega v več izmenah poslali otroke padlih borcev na taborjenje in letovanje na grad Statenberg pri Poljčanah.

Kakor kažejo prva poročila in pregledi v domovih, Šolah in internatih, kjer letujejo otroci, sta se organizacijsko najbolj izkazala Kranj in trboveljski okraj, medtem ko šoštanjski okraj sprva ni privolil v doplačilo stroškov iznad vsote 200 din dnevno, kolikor je za siehernega otroka namenil glavni odbor ZB. Iz omejenega vsote so namreč mnogi okrajji plačali vožnjo in druge izdatke, kar pa je šlo seveda na račun hrane. Pri pregledih v gradaškem starem gradu, kjer letujejo šoštanjski otroci, so ugotovili, da so prve dni potrošili dnevno za otroka le po 114 din, kasneje pa po 140 din. Vrednost hrane je bila sprva 2200 kalorij dnevno. Po intervenciji glavnega odbora pa je šlo vodstvo letovišča v drugo skrajnost: kalorije so se naenkrat povzpеле na 4735 dnevno, kar pa je seveda, če upoštevamo, da gre za nedoletne otroke, vsekakor preveč.

Pomanjkljivosti, ki jih bo treba proučiti in odpraviti, se kažejo tudi v preškiki skrbi za zabavo in zaposlitve letujočih otrok. Tako so n. pr. le v redkih okrajih poskrbeli za obiske bivših borcev, ki si jih otroci na oddihu močno želijo. ZB v Trboveljah in Kranju je n. pr. svetovalna bivšim borcem, naj vsakdo svoje dopuste s počitnicami otrok padlih borcev na morju in v letoviških krajih Slovenije, čemur so se le-ti z veseljem odzvali.

Kaj pomeni za otroka padlega borca letovanje v znamenitih, po borbah svetovih slovenskih krajih, ali na morju, najbolj povedo zabavalna pisma, ki jih otroci pošiljajo glavnemu odboru ZB. Mnogi še niso videli morja in je to

Bivši borci iz Koroške in Goriške v naših zdraviliščih

Avgusta bo prišlo v naša letovišča na oddih 22 tovarštev in tovarštev, bivših borcev in aktivistov iz Koroške in Goriške. Zveza koroških partizanov bo na vabilo glavnega odbora ZB Slovenije poslala na oddih oziroma na zdraviljenje v Rogoško Slatino in druga zdravilišča ter v Portorož 8 svojih članov, iz Goriče pa jih bo prišlo 13. Na oddihu bodo po večini v Rogoški Slatini in Dolenskih Toplicah. Med Koroščji je več partizanskih invalidov iz Celovca, Zelenice Kaplje, Sv. Jakoba in iz Globasnice. N. Z.

Trboveljski otroci odhajajo na letovanje

dovolj močno izraziti hvalčnosti za stalno skrb, ki nam jo izkazuje Zveza borcev. Neopisna so naša doživljanja: spoznali smo lepote in zgodovinske znamenitosti Splita, Trogira in Solina. Zal nam je le, da bodo dnevi našega oddiha prekalna potekli.

Drugi spet zatrjujejo, da se bodo izkazali hvalčne za skrb za njihovo blaginjo tako, da bodo jeseni z vsemi manjši količinami kuriva, kot pa jih je pridobil v Splitu, Trogiru in Solinu. Zal nam je le, da bodo dnevi našega oddiha prekalna potekli.

N. Z.

»Priložnost« je izkoristila

Avguštnina Triler je bila od 1947. leta blagajničarka podjetja »Kurivo« v Kranju. Ko je nastal primanjkljaj, ji je nekajkrat uspelo to prikriti z naplačitimi vknjižbami, tako da tega ni nihče opazil. Trilerjevi je tedaj prišlo na misel da bi to lahko izkoristila tudi zase. Korajžna ji je zrasla tem bolj, ker vodstvo podjetja ni bog vedl kako temeljito kontroliralo dela uslužbencev. Od lanskega septembra do letošnjega junija, ko so ji prišli na sled, si je Trilerjeva na ta način — tako ji očita oltožnica — postopoma od izkupička za prodano knjigo pridržala nad 200.000 din. Svoje početje je prikrivala tako, da je v zbirno pole, ki služijo knjigovodstvu kot temeljnica za knjiženje, vpisovala manjše količine kuriva, kot pa jih je podjetje dejansko prodalo strankam. Nekaterih dobiv strankam ni niti vpisala ali pa je ušla št. duplikate in triplicate dobavilo. Obtožnica svojo krivdo priznava in bo morala seveda na zatožno klopo. Del moralne krivde odpade tudi na vodstvo podjetja, ki je tako pomanjkljivo skrbelo za kontrola dela svojih uslužbencev, da je Trilerjeva to lahko izkoristila. M. Z.

PRED BALKANSKIMI ATLETSKIMI IGRAMI

Naše moštvo sestavljeno

Cuprija, 19. julija. Na sinočnjem sestanku tehnične komisije je referent za moško atletiko Artur Takáč določil tekmovalce, ki bodo nastopili v naši reprezentanci na balkanskih igrah:

bijan, Račić, Gajić; maraton: Skrinjar, Čosić, Genčić, Krajcar; trenerji: Račić, Petrović, Lang.

Longer najboljši v teku na 110 m ovire

Stanko Longer

Zürich, 19. jul. — Švicarski športni časnik »Sport« je objavil v zadnji številki lestvico najboljših evropskih atletov po časih doseženih v letošnjem letu. Na tej lestvici so med desetimi najboljšimi v posameznih disciplinah štiri jugoslovanski atleti: Longer je najboljši v Evropi v teku na 110 m ovire (14,5), Gubijan je šest v metu kladiva (59,10 m), Mugoša osmi v teku na 1500 m (3:47,8) in Dimitrijević deseti v skoku v višino (198 cm).

Odprava alpinistov v francoske Alpe

Te dni bo odpotovalo iz Ljubljane v Francijo 14 najboljših alpinistov iz Slovenije pod vodstvom dr. Miha Potočnika. Slovenski alpinisti so bodo zadržali v francoskih Alpah na področju Chamounixa kako tri tedne. Izvedli bodo vrsto vzponov na tankanjšnje gorske orjake.

Blue Stars : »Ljubljana« 47:34

Ljubljana, 19. julija — Sinoči je bila na igrišču Zvezdničarja mednarodna kosarkarska tekma ženskih Blue Stars (Amsterdam) in »Ljubljana«. Zmagala je vrsta gostin z rezultatom 47:34. V prstih gostin je nastopilo nekaj igralok nizozemske državne reprezentance. Gledalcev je bilo kakih 500.

Pri ljubljanskih jadralcih

Med športi je zanimiv in privlačen letalski šport. Posebno jadralski letalski so deležni posebnih užikov; kot ptica mirno plovejo pod oblaki, veter na jim ubira največje strune v oporih kril in veznih žic.

(KB-6). Le-ta bo peljal padalce, da tudi oni izpolnijo svojo dnevno nalogo. Letalo se je odlepilo od tal in nekaj časa krožilo. Čez nekaj minut opazimo dve beli kupoli pod oblaki — dvojje padal, ki počasi padata proti zemlji.

Letala so pripravljena

IZID

magradnega natečaja »Partizana Slovenije«, zveze za telesno vzgojo, za najboljšo fotografske posnetke, pripravljene na republiškem zletu 12. in 13. junija. Natečaja se je udeležilo 14 avtorjev, ki so predložili 169 del.

Komisija je podelila: I. nagrado (dinarjev 15.000) za sliko »Dopoldanska skušnja«, geslo 1515 (Avtor Dušan Škerlep); II. nagrado (10.000 din) za sliko »Najmlajši opazujejo«, geslo »Sava 1954« (Avtor dr. Ivo Frelih); III. nagrado (din 5.000) za sliko »Vaje pionirke«, geslo 1515 (Avtor Dušan Škerlep).

BOKS Egiptovska reprezentanca v Jugoslaviji

Bokarska zveza Jugoslavije je prejela odgovor egiptovske bokarske zveze, s katerim slednja potrjuje prihod njene reprezentance v Jugoslavijo dne 9. septembra. Bokarski dvoboj bo v Sarajevu ali v Škoplju.

KVALIFIKACIJSKA TEKMA ZA VSTOP V SLOVENSKO LIGO Grafičar : Mladost 2:0 Ljubljana, 19. julija. V kvalifikacijski tekmi za vstop v slovensko nogometno ligo je večeraj Grafičar zaslužen premagal Mladost iz Kranja z rezultatom 2:0 (0:0). Gola sta dosegla Kočever in Kroupa. Po večerajšnji tekmi vodi na lestvici Grafičar s 7 pred Mladostjo 6, Hriljjo 4 in Štilom 0 točk.

Trešnjevka novi član hrvatsko-slovenske lige

Nogometni prvak Zagreba »Trešnjevka« je večeraj v kvalifikacijski tekmi premagala Jedinost iz Čakovca s 3:1 (0:1) in se tako uvrstila kot novi član v hrvatsko-slovensko ligo.

TRIJE TOVARIŠI

ROMAN 129

»Saj ni hudo...« sem odgovoril. Zamahnil je z roko. »Pustiva to...« »Ne,« sem dejal, »tako tega ne mislim. Samo nekaj bi rad vedel: ali se vrne?« Jaffe je nekaj časa molčal. Njegove temne, ozke oči so žarele v mračni, rumeni svetlobi. »Čemu hočete to vedeti zdaj?« je vprašal po kratkem premolku.

Naš prijatelj Eino

Eino Kuusma je bil že 1936 leta trener naših športnikov. Tedaj je pripravil naše smučarje na olimpijske igre. Kasneje je vadiel atlete. Na zadnjih olimpijskih igrah je s krepkim glasom klical imena najboljših atletov na svetu: »Palkolonen, Valmy...« Na teh igrah je bil namreč starter.

Športno vrenje na Lies Sari

Majhen motorni čoln je rezal mirno gladino jezera Lohka. Ura je kazala že deveto zvečer. Pomislil sem: ljudje v moji daljni deželi se odpravljajo k počitku. Tu pa je bil sobotni počitek še pola športa in zabave. Eino je s čvrsto roko krmilil čoln med otoki. Obšel je Lies Sari, otok počitka in športa. Majhne, okusno pripravljene lesene hišice so se vrstile vzdolž obale. Finci tekmujejo med seboj, kdo bo svojo leseno hišico na jezuru lepše uredil. Einova je bila ena izmed najlepših.

Stotine čolnarjev se zbirajo po jezuru. Ljudje ribarijo. Ribljič je tu močno priljubljen šport. Čolni vozijo ob obali otoka Sari. Radostni vzklili nes poždravljajo. Na otoku igrajo odbojko. Kilometer dalje teče skupina Fincev po gozdu. Preprosti ljudje so to. Ne pripravljajo se na tekmovalstvo. Tekajo po naravi, po lepem gozdu. Radi imajo šport, gibanje po svežem zraku. Zavedajo se, da to koristi njihovu zdravju, da jih jekleni v boju z okrutno naravo — to je vse.

Na drugi strani otoka stotine ročice navdušeno maha našemu čolnu. Heja, Eino! Otroci pozdravljajo našega prijatelja Kuusma. Tu je aborišče delavskih otrok iz bližnje tovarne. Eino je namreč organizator športne dejavnosti v tovarni. Prave otroške odprave od 7 do 15 let soboto in nedeljo. Pod šotri spijo, kurjijo taborne ognje in ukvarjajo se s športom. Naš čoln je vozil dalje. Otroci so hitro

Čudna dežela, 2900 km leži severneje od naših mest, vasi in tovarni in njeni ljudje veliko vedo o nas. Cenijo našo deželo, naš boj in napredno. V vsej svoji zgodovini poznajo samo boj in delo, boj proti sovražniku, ki jim je ogrožal svobodno življenje in boj proti čudoviti, divji naravi, z njenimi širnimi gozdovi in jezери, ki se kot biserna ogrlica raztezajo po vsej deželi in ustvarjajo lepoto, pa tudi težave finskega življenja.

Čudna dežela, 2900 km leži severneje od naših mest, vasi in tovarni in njeni ljudje veliko vedo o nas. Cenijo našo deželo, naš boj in napredno. V vsej svoji zgodovini poznajo samo boj in delo, boj proti sovražniku, ki jim je ogrožal svobodno življenje in boj proti čudoviti, divji naravi, z njenimi širnimi gozdovi in jezери, ki se kot biserna ogrlica raztezajo po vsej deželi in ustvarjajo lepoto, pa tudi težave finskega življenja.

Mala Liza je finski reprezentant

Čoln je pristal ob leseni hišici prijatelja Eina. Zena Sari je pripravljala večerjo. Liza, Mati in Ketria so tekali vsi veseli ob obali jezera. Mali Lizi je devet let, Matiju 12, Ketria pa je dekletje štirinajst let. Ob leseni hišici je lahka proga za tek, prostor za skok v višino, za hišo pa otroci mečejo majhno kroglo. Tako je v večini družina na Finskem. Od rane mladosti so otroci ukvarjali s športom. Ketria slabo skače v višino, Liza in Mati se ji smejeta. Oba zlahka preskočita že 115 cm — odlična rezultat za dekleta 12 let.

Toda Liza, to majhno živahno dekletce, je z devetimi leti že postala prava pravcati državna reprezentantka, in sicer dvakratna Njena dežela, Finska, je imela dva množična dvoboja s Švedsko, in sicer v plavanju na 200 m in v hoji na 10 km. Računali so, kdo bo dal razmeroma največ tekmovalcev, Finska ali Švedska. To je bilo za majhno Finsko, za ta narod športnikov, vprašanje narodne časti. Hodilo in plavalo je vse, kar se je le moglo gibati, začeli od ministra Kekkonena pa do majhnih otrok. Finska je v obeh dvobojih premagala Švedsko. Dve sto metrov je preplaval 533.000 plavčev, 10 km pa je v normal eno uro in tričetrti prehodilo 1.600.000 prebivalcev te dežele. Vsi ti so zastopali Finsko na tem dvoboju. Zato tudi mala Liza ljubosumno varuje izkaznico, v kateri jasno piše: »Liza Kuusma, rojena 1945, leta, je kot državni reprezentant nastopila v dvoboju proti Švedski in plavala 200 m na tekmovalju, na katerem so športniki Finske slavili zmago.«

Zveza športov Finske se je zahvalila mali državni reprezentantki za prizadevanje in trud. Na podobni podlagi so organizirali lani smučarski troboj Norveška-Švedska-Finska in Finci so tudi tokrat zmagali z nič manj kot 1.300.000 tekmovalci, vseh pa jih je nekaj več kot 4 milijoni!

Mati se pripravlja na Helsinki

Septembra bo v Helsinkiju na olimpijskem stadionu tradicionalni dvoboj atletov Finske in Švedske. Finska zveza je povabila na to tekmovalje 10.000 šolskih otrok. Zveza jim bo plačala pot do Helsinkija in nezaj in jim preskrbela stanovanje pod fototeli. Popoldne bodo otroci tekmovali, za prvenstvo finskih srednjih šol, popoldne na bodo prisostvovali dvoboju Švedska-Finska.

TOUR DE FRANCE Belgijec Oekers zmagovalc XI. etape

Pariz, 19. jul. Belgijski kolesar Sten Oekers je zmagal v XI. etapi kolesarske dirke »Tour de France«, dolgi 241 km. Drugi je bil Bauvin (Francija), tretji Bobet (Francija), četrti Kubler (Švica). Wagtmans (Nizozemska) je obdržal vodstvo v skupnem planšanu.

AVSTRISKA REPRZENTANCA ZA TROBOJ V CELOVEU

Celovec, 19. jul. Avstriska veslaška federacija je določila naslednjo reprezentanco za troboj Avstrija — Nemčija — Jugoslavija, ki bo 25. julija v Celovecu: skif — Raleder, doublescull: Schister dvojec brez krmarja; »Normanens«. Četverec brez krmarja; »Pirats«, četverec s krmarjem; »Normanens« in osmerec: Wlking.

Zdaj 12-letni Mati sistematično trenira. Kriterij je namreč zelo strog. Vsaka gimnazija bo lahko poslala samo 20 svojih najboljših atletov v Helsinkij. Mali Mati nam je resno pojasnjeval: »V skoku v višino sem dober. S 115 cm se bom najbrž plasiral. Toda na pot bodo šli vsestranski atleti. Če izboljšam

Finski atlet Posti

Malo saune, malo športa, veliko dela

Otroci so se že utrudili od kopanja in plavanja po jezuru. Zadržali so bili v okolju enajstih zvečer. Eino jim je potem ukazal, naj gredo spat. Pomislil nam je, naj bi se okopali v njegovi sauni. Kasneje so nam povedali, da je to vrhunec gostoljubnosti pri Fincih. Če te Fince povabi v svojo sauno, če ti pripravejo od svojih intimnih skrbih, o svoji družini, svoji domovini, potem ti je zvest do kraja.

Bilo je že polnoč. Zunaj pa je še vedno precej svetlo. Obzorje se rdeči od sonca, ki je komaj zšlo in ki bo čez uro ali dve ponovno obsijalo bleščečo gladino jezera. V sauni je para vroča tudi do 90° — potem pa skoči v jezero. To počno vsi Finci. Otroci, odrasli, starci. Pravijo, da jim to krepji zdravje. Z Eino sem iz vroče saune skočil v valove hladnega jezera. Ni mi bilo hladno, pa celo prijetno. Sedela sva na terasi. Einove lesene hišice ob obali jezera. Vse naokrog je bilo mirno. Finci so počivali. Ta počitek je kratak, kajti polni, ko sonce skorajda ne zaide, tu veliko delajo. Eino je počasi, z rahlo otožnim glasom pripovedoval. O sebi, o svoji družini, o svojem posebnem, za nas čudnem načinu življenja na daljnem severu. O svojem narodu, njegovih skrbih, trpljenju in radosti.

To je bil pravi pravcati sobotni večer v finski družini. Eino je pripovedoval: »Poglejte, to je Finska. Naša lepa in divja, tako ljubljana Finska, in to so naše življenjske radosti. Malo športa, malo saune in veliko dela. Da ostanemo srečni in svobodni v tej surovi naravi daljnega severa...«

Artur Takáč

V petek dvoboj Jugoslavija: Italija

Jugoslovanska šahovska reprezentanca bo jutri odpotovala v Italijo. V Sirmionu bo z Italijansko reprezentanco odigrala 23. in 24. julija dvo-krojni dvoboj na 12 deskah. V naši reprezentanci so: Pirc, Gilgorič, Trifunović, Rabar, Fuderer, Matanović, Milič, Nedeljković, Janošević, Udovičić, Djurašević in Nikolac. Dosej sta bila dva dvoboja med reprezentanca Italije in Jugoslavije. Jugoslavija je 1951. zmagala v Bečkah z 15,5 : 4,5, lani pa je naša reprezentanca zmagala na Bledu s 14:8.

Andrič, Segl, B. Bredavarič, Todortavič, S. Vuković, M. Vuković, Ugrinov, Diantar, J. Jovetič, G. H. Herbatin, B. Sašič, 2,5 (1). V polfinalu državnega prvenstva so se uvrstili iz I. skupine: Ivkov, Milosav Vuković, Matulović, Trajković, Majstorović, Tot, Lukič, Jovetič in Carev, iz II. skupine: Božič, Vuletič, Nikolič, Smedereva, Sokolov, Andrič, Segl, Bradavarič.

Vera Nedeljković mednarodni mojster

Mednarodna šahovska federacija (FIDE) je priznala Veri Nedeljković naslov mednarodnega ženskega šahovskega mojstra. Nedeljkovičeva je bila v turnirju delila tretje in četrto mesto, si utegne priboriti pravico do tega naslova, če se bo udeležila turnirja kandidatov. O tem bo odločil dvoboj s francosko prvakinjo Silence.

SAHOVSKO PRVENSTVO SLOVENIJE Ogorčene borbe v finalu

Ljubljana, 17. jul. Danes je bilo odigrano IX. kolo. Rezultati: Longer — Bavdek 1:0, Grosnik — Vošnjak, prek., Trampuž — Gabrovec remi, Puc — Levčević prek., Onadič — Šiška prek., Preinfalk — Filipovič 1:0, Cisar — Guzel remi. Vodi še dalje Trampuž 7,5, Puc 6,5 (1), Preinfalk 5,5 (1), Filipovič, Gabrovec, Longer 5,5 itd. Z današnjim remijem je dosegel Trampuž normo za dosego mojstrskega kandidata.

Šahovsko prvenstvo Srbije

V Beogradu je bilo končano šahovsko prvenstvo Srbije, ki se ga je udeležilo 32 igralcev v dveh skupinah. V šahistov se je uvrstilo v polfinalno tekmovaljevo državno prvenstvo. Iz prve skupine se je uvrstilo v polfinalno 9, iz druge pa 8 igralcev.

MLADINSKI NOGOMETNI TURNIR V CELJU Branik : Split 1:0 (0:0)

Celje, 19. julija. — V nadaljevanju mladinskega nogometnega turnirja je Branik premagal Split z 1:0 (0:0). Branik je igral zelo pozitivno. Če bo Branik tudi v sredo tako zaigral, bo gostujoči najstarejši Vardarja prekrizal vse račune. V drugi tekmi sta se pomerila Odrad in Rade Končar. Zmagal je Odrad s 4:2 (2:2). Odrad je dobor zaigral le v drugem polčasu. Odrad bo igral v sredo s Kladivarjem. Če bo Kladivarja premagal ali pa če bo igral z njim neodločeno, se bo uvrstil v finale. Finale bo v četrtek. (Z)

CELOVEU AVSTRISKA REPRZENTANCA ZA TROBOJ V CELOVEU

Celovec, 19. jul. Avstriska veslaška federacija je določila naslednjo reprezentanco za troboj Avstrija — Nemčija — Jugoslavija, ki bo 25. julija v Celovecu: skif — Raleder, doublescull: Schister dvojec brez krmarja; »Normanens«. Četverec brez krmarja; »Pirats«, četverec s krmarjem; »Normanens« in osmerec: Wlking.

»Trideset,« je ponovil s čudnim glasom, ko da govori sam s seboj in ko da me sploh ni razumel. »Trideset, moj bog!« Stopil je k svoji pisalni mizi in obstal tam, majhen in nekam čudno odsoten, čisto izgubljen poleg orjaškega, svetlega pohištva. »Meni bo kmalu šestdeset,« je dejal, ne da bi me pogledal, »toda jaz tega ne bi zmožel. Jaz bi zmeraj znova poskusil vse, zmeraj znova, tudi če bi natanko vedel, da je brez pomena.«

Molčal sem. Jaffe je stal ko da je pozabil na vse okoli sebe. Potem se je zganil in njegov obraz je izgubil tisti čudni izraz. Nasmehnil se je. »Prepričan sem, da bo tam gor zimo dobro prestala.« »Samo zimo?« sem vprašal. »Upam, da se bo spomladi vrnila.« »Upam,« sem dejal, »kaj se pravi upam?« »Vse,« je odgovoril Jaffe. »Zmeraj vse. Zdej vam ne morem reči nič drugega. Vse drugo so možnosti. Treba je videti, kako bo tam gor. Trdno pa upam, da se bo spomladi lahko vrnila.« »Trdno?« »Da.« Sel je okrog pisalne mize in tako krepko sunil z ного v odprto miznico, da so kozarci zažvenketali. »Gromska strela, človek božji, saj tudi mene srce boli, da mora od tod!« je zamrmral. Prišla je bolniška sestra. Jaffe ji je z roko namignil, da je ne potrebuje. Vzlic temu pa je obstal, majhna, štiriogolata, z obrazom buldoga pod sivimi lasmi. »Pozneje!« je zarentičil Jaffe, »pridite spet pozneje!« Sestra se je ogorčeno obrnila. Ko je odhajala, je ugasila električno luč. Siv in mleden je dremal dan v velikem prostoru. Jaffejev obraz je postal iznenada čisto blede. »Stara coprnica!« je dejal. »Ze dvajset let jo hočem nagnati. Pa je preveč sposobna.« Potem se je obrnil k meni. »No?« »Drevi se odpeljeva,« sem dejal. »Drevi?« »Da. Če že mora biti, je bolje danes kakor jutri. Sam jo odpeljem tja. Nekaj dni me bodo tu že pogrešili.« Prikimal je in mi segel v roko. Odšel sem. Pot do vrat se mi je zdela zelo dolga. Zunaj sem obstal. Opazil sem, da sem pisma še zmeraj držal v roki. Dež je pljuskal na papir. Obrisal sem pisma in jih spravil v naprsni žep. Potem sem se ozrl. Pred hišo se je bil pravkar ustavil omnibus. Bil je poln in gruča ljudi se je usula iz njega. Nekaj deklet v črnih, bleščečih dežnih plaščih se je smeje pomenovalo s sprevednikom. Bil je mlad, in beli zobje so se lesketali v njegovem zagorelem obrazu. To vendar ne gre, sem pomislil, vse to vendar ne mori biti res! Toliko življenja, in Pat mora proč! Omnibus je zvonkljaje odpeljal. Izpod njegovih koles so brizgnili curki vode čez hodnik. Odšel sem naprej, da bi Köstru povedal, da odpotujem, in da bi kupil vozna listka.

22. julija vabi Bela krajina!

MONOPOL PREDILNIC

V prvih mesecih t. l. se je tekstilno blago že večkrat podražilo. Po podatkih statistične službe znaša ta porast 3 do 5% nad ravniyo v lanskem decembru po znižanju cen.

Vzrok tega naraščanja je v glavnem razvoj na deviznem obratnem mestu, ker so pred kratkim nabavili surovine, in sicer po dokaj visokih cenah. Ameriški bombaž so nabavili za 5-7%, turški bombaž pa za 20% draže, kakor so prvotno računali. To pomeni, da so se surovine povprečno podražile za 9,6%, kar je vplivalo tudi na cene domačih izdelkov.

Ze nekaj časa pa se tekstilne tovarne oskrbujejo s surovinami po rednih tečajih, tako da je odpadel glavni vzrok povišanja cen. Vendar pa teh pomembnih izprememb ni čutili v industriji in še manj pa v trgovini. Se več, v zadnjem času je v industriji občutili izrazite težnje po zvišanju cen, četudi za to ni več nikakih objektivnih, gospodarsko opravičljivih razlogov. Gre samo za izkoriščanje trenutne konjunkturo

Torej zvišanje za 25%. Prav tako so predilnice v Pristini in drugod dražile blago, le s to razliko, da so cene ponekod manj, drugod pa bolj narasle.

Položaj na našem trgu je tak, da ni izključena možnost nadaljnega naraščanja cen. Dosedanja podražitev surovin bo nemara sprožila nadaljnji skok cen tekstilnega blaga za 11%. Če upoštevamo še tistih prej doseženih 3 do 5%, bi morali računati z do kak velikimi spremembami, ki jih seveda trg in potrošnik ne bi mogla prenesti.

Ker gre za običajno dražitev blaga, bi bilo povsem prav, ko bi se trgovinska zbornica, nemara pa tudi državni organi pozanimali za položaj na tekstilnem trgu, ki ga je povzročila špekulantska praksa nekaterih podjetij.

Sodijo, da bi bilo najbolje, če deviz za nabavo bombaža ne bi dajali več predilnicam, marveč tkalnicam. Slednje bi v tem primeru lahko kupovale bombažno predivo pri tistih predilnicah, ki bi nudile najugodnejše cene in brez bojazni, da bodo izpostavljeni njihovevemu izsiljevanju.

J. B.

NOVI PRIROČNIKI

Ljudske odbore, gospodarska podjetja, zavode urade, ustanove in posameznike opozarjamo na

PRIROČNIK ZA STROKOVNE IZPITE USLUZBENCEV DRZAVNIH ORGANOV

Studijska knjižnica vsebuje v skladu z izpitnimi programi ter do sedaj izdanimi pravnimi predpisi za splošni del strokovnega izpita snov iz organizacije in delovnega področja državnih organov, iz upravnega in upravnokazenskega postopka ter upravnih sporov, glavna načela o gospodarskih organizacijah in družbenih službah, o uslužbencih državne administracije in delovnih razmerjih in o socialnem zavarovanju. Nopogrešljiv pripomoček za uspešno pripravo na izpite je predvsem namenjen uslužbencem z nižjo in srednjo strokovno izobrazbo ter vsebuje tudi vire, ki jih je treba v pripravi za izpit črpati. Cena 190 din.

Izšla je tudi bogato ilustrirana, po najnovejših izsledkih umnega kmetijskega izpopolnjevanja knjiga

UVOD V KMETIJSTVO

V zgoščeni obliki so obdelane vse lastnosti vzajca, klimatske prilike, kemična sestava snovi, sestava tal, gnojilne, fizikalne lastnosti, temperatura izsuševanja, obdelovanje tal in podobno. Posebni del je namenjen proizvodnji rastlin. Obdelane so vsa lastnosti žit, industrijskih in krmnih rastlin, kolobarjenje in podrod. vloga travništva in pašništva in konsorviranje krme. Pomembno je poglavje o razmnoževanju cepljenju, sajenju, negi in pomlajevanju sadnega drevesja ter o obratnji in predelavi sadja dalje vinogradništvo in

umno kletarstvo, škodljivce žuželke in glivične bolezni. Osežen zaključni del knjige obravnava ustroj živali, sestavo krme in njeno urehvaljivost, rejo in plemenitih konj, goved, prašičev in ovc priznanih plemenskih vrst, dalje perutinarstvo in čebelarstvo itd. Vse gradivo ponazarja bogat ilustrativni material z nad 270 slikami, diagrami in zemljevidi, na kraju pa pregledno stvarno kazalo. Cena 580 din.

V polnem teku je tudi tehnično tiskarsko delo za obsežno knjigo

LEKSIKON KRAJEV, NASELJI IN ZASELKOV LRS

Ta leksikon bo tembolj pomemben, ker bo takorekoč po skoraj polstoletju nudilo vpogled v gospodarsko in socialno strukturo velikega dela prebivalstva iz leta 1948, za vsako občino oziroma okraj podatke o površini, številu in socialni strukturi prebivalstva, o upravi pošlatvu železniških postajah in pošti, o nadmorski višini itd. To bo naš prvi priročnik po vojni, ki bo združeval praktične podatke za vsakdanjo rabo o vsob. naseljih, velikega dela slovenskega narodnostnega ozemlja. Na kraju bodo splošnemu delu leksikona dodani še statistični podatki o šolah in učencih, o zdravstvenih ustanovah, železniških postajah poštah, planinskih postojankah itd. Knjigo bodo poživile tudi lepe pokrajinske slike in slike naših razvijajočih se industrijskih podjetij. Izšla lo predvidoma iz knjigovodstva v septembru 1954.

URADNI LIST LRS
Ljubljana Erjavčeva 11a,
poštni predaj 336

Dnevne vesti

Vse prireditvene odbore za proslavo obinskih in spominskih praznikov opozarjamo, da si lahko nabavijo državne narodne in partijske papirnat zastavice na lesenih palčicah ali brez po zmernih cenah pri podjetju »Jugoreklam«, Ljubljana, Kidričevo 6, telefon 21-965.

MOTOX, sredstvo proti moljem, zahtevaj povsod, ker le če boš uporabil MOTOX, boš za svojo obleko brez skrbi.

Umri so v Ljubljani

Jerin Ana, gospodinja. Pogreb bo danes, v torek, ob 17. uri na Žalah.

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za torek, 20. julija
Poročila: 5.05, 6.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.
7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci (Pester glasbeni spored) - vmes od 9.00 Zabravna glasba - 12.00 Za minut z Veselimi godci - 12.20 Za naše kmetovalce - 12.30 Opoldanski koncert - 13.15 Zabravna glasba, vmes objave - 13.30 Melodije za razvedrilo - 14.30 Iz znanosti in tehnike - 14.40 Umetne in narodne pesmi poje ženski zbor Fr. Prešeren iz Kranja pod vodstvom Petra Liparja - 15.15 Zabravna glasba, vmes reklame - 15.30 Zeleni ste - poslušalci - 16.00 Utrinki iz literature: Bogomir Magajna: Marok - 16.15 Promenadni koncert - 17.10 V plesnem ritmu - 18.00 Sportni tednik - 18.30 Naši operni solisti pred mikrofonom - 19.00 Zabravna glasba, vmes reklame in objave - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi - 20.30 Tedenski notranjpolitični pregled - 20.40 Mah koncert lahke glasbe - 21.00 Ivan Rob: Rafal in veselo srce - 21.25 Orkestralne skladbe slovenskih avtorjev - 22.20 Plesna glasba - 23.00-24.00 Nočni koncert predklasične glasbe.
23.00-24.00 Oddaja za tujino - na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna
Torek, 20. julija 1954: lekarna »Center«, Gosposka ulica 12.
KINO PARTIZAN: Ameriški barvni film: »Afriška kraljica«.
UDARNIK: Belgijski film: »Banket tihotapcev«.
POBREŽJE: Ameriški barvni film: »Afriška kraljica«.
STUDENCI: Amer. film: »Tereza«.

DROBNI OGLASI

LOKALE ZA KLETI potrebuje Splošna kmetijska zadruga v Prahovu, okraj Krajinski, v naslednjih mestih: Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj. Po možnosti naj bodo lokali v centru. Ponudbe pošljite takoj na gornji naslov: 3888

Slovenija-Živinopromet LJUBLJANA

sporoča vsem svojim cenjenim odjemalcem, da je odprla v soboto, 10. julija 1954 **ново mesnico za prodajo konjskega mesa** v Černetovi ulici (Sp. Šiška)

REKTORAT UNIVERZE BEOGRADU

razpisuje natečaj

za učno osebo Filozofske in Kmetijske fakultete v Novem Sadu

NA FILOZOFSKI FAKULTETI za stalne in honorarne učne moči (za rednega profesorja, izrednega profesorja in docenta).

NA KATEDRI JUGOSLOV. KNJIŽEVNOST IN JEZIK ZA PREDMETE:

zgodovina jugoslovske književnosti, srbsko-hrvatski jezik, staroslovenski jezik.

NA KATEDRI MADZARSKA KNJIŽEVNOST IN JEZIK ZA PREDMETE:

madžarski jezik in zgodovina madžarske književnosti.

NA KATEDRI ZA GERMANSE JEZIKE IN KNJIŽEVNOST ZA PREDMETE:

nemški jezik, zgodovina nemške književnosti, angleški jezik in zgodovina angleške književnosti.

NA KATEDRI ZGODOVINA ZA PREDMETE:

splošna zgodovina, nacionalna zgodovina, pomožne zgodovinske vede, arheologija, zgodovina umetnosti.

NA KATEDRI MATEMATIKA ZA PREDMETE:

teoretična matematika, eksperimentalna fizika, sekretarja fakultete v fakultetno izobrazbo.

NA KMETIJSKI FAKULTETI:

za stalne in honorarne učne moči (za rednega profesorja, izrednega profesorja in docenta) na katedrah: kemija, botanika, zoologija, agrogeologija, meteorologija s klimatologijo, politična ekonomija, splošno poljedelstvo, živilstva, ekonomika kmetijstva. Za sekretarja fakultete s fakultetno izobrazbo.

Prijave za natečaj, potrebne dokumente, opis znanstvenih in strokovnih del in dela sama je treba vložiti na rektoratu univerze v Beogradu najpozneje do dne 18. avgusta 1954.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »SLOGA«

Angleški film

»KAPITANOV RAJ«

Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10 matineja francoskega filma: »Fanfan la Tulipe«. Prodaja vstopnic za matinejo od 9-10, za popoldanske predstave pa od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«: Ameriški film: »Samo naša«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »SOCA«: Francoski film: »Fanfan la Tulipe«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 16 dalje.

LETNI KINO JLA: Premiera amer. barvnega filma: »Rdeče nebo nad Montano«. Tednik. Predstava ob 20.30.

LETNI KINO »TABOR«: Nem. film: »Maja v tančici«. Tednik. Predstava ob 20.30.

LETNI KINO »BEZIGRAD«: Zaprt.

KINO »TRIGLAV«: Francoski film: »Človek mojega življenja«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje.

KINO »SISKA«: Angleški film: »Popolna žena«. Tednik. Predstave ob

16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

JESENICE »RADIO«: Ameriški film: »Obzorja na zahodu«. Predstavi ob 18 in 20. — »FLAVZ«: Amer. film: »Rdeči gusar«. Predstava ob 20. — **LETNI KINO »SVOBODA«**: Amer. film: »Od tod do večnosti«. Predstava ob 20.30.

CELJE »UNION«: Angleški barvni film: »Henrik V.«. Predstavi ob 18 in 20. — **DOM«**: Ameriški film: »Francis v velemestu«. Predstava ob 18.15. — **LETNI KINO**: Amer. film: »Francis v velemestu«. Predstava ob 20.15.

KRANJ »STORŽICE«: Francoski film: »Fanfan la Tulipe«. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. — **LETNI KINO »PARTIZAN«**: Ameriški barvni film: »Niagara«. Predstava ob 20.30.

KINO »UNION«

Premiera ameriškega barvnega filma

»Rdeče nebo nad Montano«

Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

ZELEZARNA JESENICE takoj sprejme

dve stenodaktilografki

z znanjem nemškega jezika. Plača po tarifnem pravilniku oziroma dogovoru. Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanje prakse je treba poslati na personalni oddelek Zvezarne Jesenice.

OBVESTILO

Upravni odbor podjetja »Iskra« v Kranju je prejel v letošnjem letu okrog 500 prošelj raznih društev in organizacij za podelitev denarne oziroma materialne podpore. Sredstva, ki smo jih mogli predvideti v ta namen, so že izčrpana. Vsako darilo, ki bi ga upravn odbor odobril v take namene, bi bremenilo plačilni fond delovnega kolektiva. Zato po tej poti ponovo obveščamo javnost, da upravni odbor podjetja v bodoče ne bo več mogel reševati takih prošelj in tudi ne bo več pisмено odgovarjal nanje.

Upravni odbor tovarne »Iskra« v Kranju

PRODAJA AVTOMOBILOV

Carinarnica v Beogradu bo dne 22. julija 1954 na javni dražbi prodala spodaj našete rabljene osebne avtomobile-limuzine z naslednjimi izključnimi cenami:

Oldsmobile	5.000.000 din
Buick	4.000.000 din
Renault	3.000.000 din
La Salle	3.000.000 din
Volkswagen	3.000.000 din
England Ford - Perfect	3.000.000 din
Wanderer	3.000.000 din
Hanomag - Rekord	1.500.000 din
Humber	2.000.000 din

Avtomobili so na ogled dne 21. julija v garaži »Progres« v Ulici 29. novembra 99, dražba pa bo v prostorih carinarnice v Beogradu, Cara Lazara 3/III. Pravico udeležbe na dražbi imajo državne ustanove, gospodarske, združbene in družbene organizacije. Štev. 7938

Iz uprave carin FLRJ 3850

Prva javna licitacija

VOJNA POSTA 7250-27 ZAGREB bo imela v svojih prostorih prvo javno licitacijo, in sicer:

1. KARLOVAC, gradnja:
a) objekt nizke gradnje in
b) objekt visoke gradnje (4 kom.)

Licitacija bo 11. avgusta 1954 ob 9. uri. Predračunska vsota 50 milijonov din.

Elaborati se lahko po opolno močenem predstavniku na pismeno zahtevo podjetja dvignejo v Zagrebu, Stančićeva 6, soba 54, kjer se dobe tudi vse ostale informacije v zvezi z licitacijo. — Pravico do licitiranja imajo vsa registrirana gradbena podjetja. Vsako podjetje, ki licitira, ima do investitorja 20 dni obveznosti. Ponudbe z vsemi prilogami sprejema licitacijska komisija Vojne poste do določenega dne in ure.

Iz pisarne V. P. 7250-27 Zagreb 1482

Vsem delovnim kolektivom in ustanovam ter vsem prebivalcem Slovenije čestita

DELOVNI KOLEKTIV

„Dolen skega gradbenega podjetja“ Grosuplje

Izvršujemo vsa v zidarsko stroko spadajoča dela

REMONTNO PODJETJE IDRIJA

čestita vsem delovnim kolektivom k prazniku vstaje slovenskega ljudstva 22. juliju! ★ Izdelujemo cementne cevi in strešnike, opravljamo vsa zidarska, kleparska, mizarska, kovaška, pleskarska in ostala remontna dela ter izvršujemo usluge kvalitetno in po zmernih cenah

DELOVNI KOLEKTIV TRGOVSKEGA PODJETJA »IZBIRA« - Idrija

čestita vsem delovnim kolektivom k prazniku vstaje slovenskega ljudstva 22. juliju! V naših poslovalnicah bomo tudi v bodoče stremeli za tem, da bomo svojim potrošnikom nudili kvalitetno blago po konkurenčnih cenah

Antiperonosporna služba

Napoved: V okolici Lendave, Bizeljskega, Gorice, Vipavske doline in Ložah se pričakuje izbruh peronospore v noči od 19. na 20. julij; v okolici Jeruzalema v noči od 20. na 21. julij; v okolici Radgone, Kapele, Zavrča, Jarenina, Svedine, Novoga mesta in Krškega v noči od 21. na 22. julij; v okolici Maribora, Peke, Konjli, Rogoške Slatine in Mokronoga pa se pričakuje pojav peronospore v noči od 22. na 23. julij.

Vinogradnike opozarjamo na veliko nevarnost peronospore prav v tem času in na potrebo škropljenja vinske trte v napovedanem času. Škropljenje grozdja in listov naj bo čim bolj temeljito, predvsem je treba paziti, da bodo poškropljene tudi spodnje strani listov.

Bakreni brozgi dodajte žveplovo prepatat Kozan, Sumporol ali Kumulus, ker boste s tem uničili tudi odlij. — Kmet. raziskovalni in kontrolni zavod.

Umri je naš dragi mož, očka in dedek, brat in tast, gospod

Dr. IVAN SAJOVIC

ODVETNIK

Pogreb bo v Kočevju v sredo, dne 21. julija ob pol treh.

Zaljubljeni: Vitoslava, žena, Ivo, Tihomil, Božena in Zlata, otroci s svojimi družinami in ostalo sorodstvo.

Delovni kolektiv TRGOVSKEGA PODJETJA

»PRESKRBA«

Zagorje

čestita za praznik vstaje vsem svojim odjemalcem ter ostalim delovnim ljudem mesta Zagorja

Ljudski odbor Mestne občine Radeče

ČESTITA SVOJIM OBČANOM K PRAZNIKU VSTAJE 22. JULIJU!

★

TRGOVSKO PODJETJE

»JESTVINA«

KOPER

čestita k prazniku Dneva vstaje — 22. juliju vsera svojim odjemalcem ter se priporoča

Delovni kolektiv

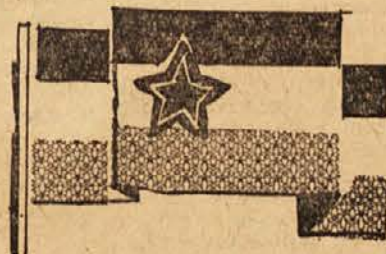
ŽELEZARNE JESENICE

Čestita vsemu delovnemu ljudstvu svobodne republike Slovenije k njegovemu največjemu prazniku - Dnevu vstaje - ko smo delavci in kmetje pod vodstvom Tita začeli uresničevati tisočletne sanje naprednega človeštva in pisati novo knjigo zgodovine. — Naše geslo je: Mir človeštvu in neodvisnost narodom!

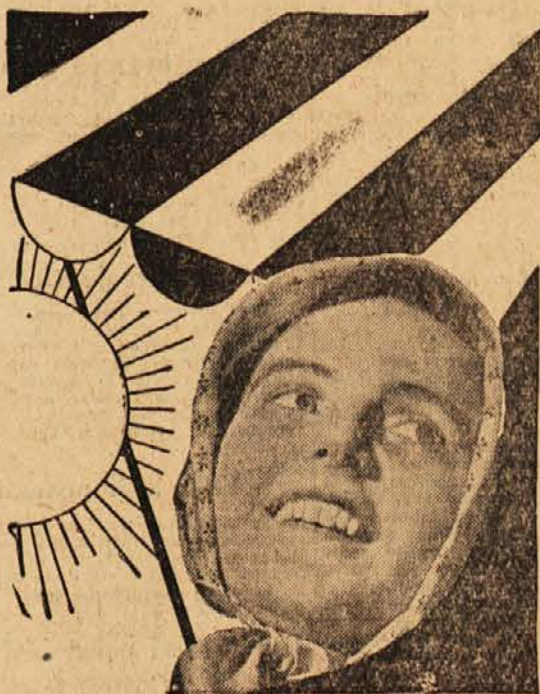

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE JESENICE

ČESTITA VSEMU PREBIVALSTVU NAŠEGA ŽELEZARSKEGA MESTA IN VSEM DELOVNIM LJUDEM SVOBODNE IN NEODVISNE REPUBLIKE SLOVENIJE K NJEGOVMU NAJVEČJEMU PRAZNIKU - DNEVU VSTAJE! NAJ ŽIVI SKUPNOST DELAVCEV IN KMETOV POD VODSTVOM PREIZKUŠENIH VODITELJEVI!

KOLEKTIV INDUSTRIJE PLATNENIH IZDELKOV

INDUPLATI JARŠE

ČESTITA K PRAZNIKU VSTAJE 22. JULIJU IN SE NAPREJ PRIPOROČA S SVOJIMI IZDELKI!

DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE VERIG LESCE PRIBLEDU

ČESTITA VSEM SORODNIM PODJETJEM IN VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU SLOVENIJE K DNEVU VSTAJE, KI NAS SPOMINJA ZLOMA VERIG SUŽENJSTVA MINULIH STOLETIJ!

DELOVNI KOLEKTIV

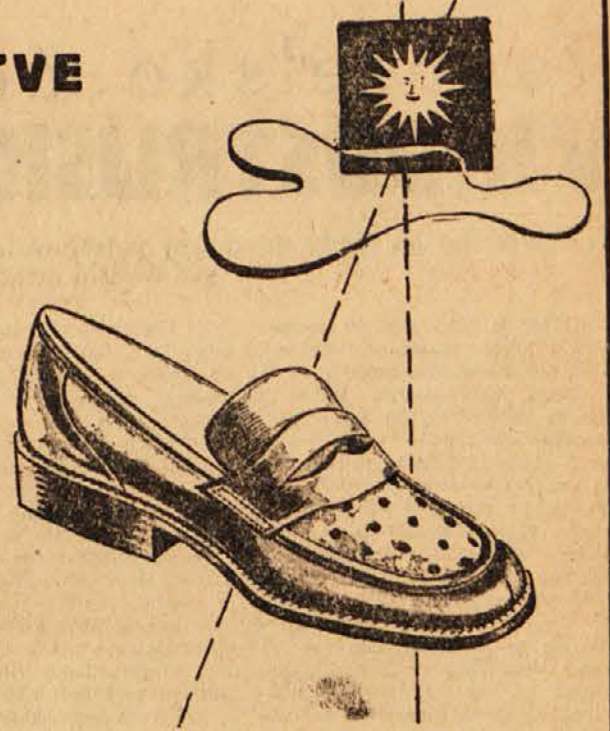
TOVARNE OBUTVE

Delavski svet Tovarne obutve »Triglav« (prej »Peko«) in delavski svet Tovarne čevljev »Ljubelj« v Tržiču sporočata svojim cenjenim dobaviteljem, odjemalcem in poslovnim prijateljem, da sta sklenila, s prvim junijem združiti svoja obrata v eno samo podjetje, ki bo odslej poslovalo pod skupnim imenom:

TRŽIČ

Naši delovni kolektivi pošiljajo ob prazniku vstaje slovenskega ljudstva borbene in tovariške pozdrave vsem delovnim ljudem!

OBRTNO
MESARSKO PODJETJE

„R O G“ Jesenice

čestita delovnemu ljudstvu k Dnevu vstaje in se priporoča!

Mestna čevljarna Jesenice

ČESTITA VSEMU PREBIVALSTVU K DNEVU VSTAJE IN SE VLJUDNO PRIPOROČA!

Hotel Grajski dvor Radovljica

čestita vsem svojim gostom k prazniku Dneva vstaje in se še nadalje toplo priporoča!

MESARSKO PODJETJE

»MESNINA« JESENICE

čestita svojim poslovnim prijateljem, potrošnikom in vsemu prebivalstvu k Dnevu vstaje in se še nadalje toplo priporoča!

Ljudski odbor mestne občine Tržič SZDL in Občinski komite ZK

čestitajo k prazniku vstaje vsem delovnim ljudem tržiškega okraja!

Kmetijska zadruga Bohinjska Bistrica

s trgovino, mesarjijo, žago, sirsarno in ostalimi odseki se iskreno veseli vseslovenskega praznika Dneva vstaje in čestita vsem ostalim zadrugam, poslovnim prijateljem in vsem prebivalcem!

Z našimi pridelki in proizvodi boste tudi v bodoče povsem zadovoljni!

Kmetijska zadruga Sv. Katarina, Tržič

ČESTITA K PRAZNIKU 22. JULIJA VSEMU DELOVNIM LJUDEM TRŽIŠKEGA OKOLIŠA!

Občinski ljudski odbor Bohinjska Bistrica

čestita vsemu prebivalstvu našega lepega in partizanskega Bohinja k največjemu prazniku svobodne in neodvisne Slovenije!

Naj živi Dan vstaje slovenskega ljudstva!

Bombažna predilnica in tkalnica Tržič

ČESTITA VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM K PRAZNIKU VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA!

Podeželsko mestece raste VINDUSTRIJSKO SREDIŠČE

Videm-Krško bo glede na razvoj potrebovalo več različnih podjetij, tujskih sob, vodovod in drugih naprav

Krško je bilo vse do osvoboditve majhno podeželsko mestece, ki je, lahko rečemo, zadnjih sto let le malo napredovalo. Imelo je okrajno ustanovo (prej srečke), meščansko šolo, malo več sejme, nekaj obrtnikov, in to je bilo skoraj vse. Po vojni se je pa tudi Krško, kakor mnogi drugi kraji, začelo razvijati v industrijsko mesto, in tako postajati gospodarsko in kulturno središče doljne Posavja.

Mesto se je leta 1952, združilo z Vidmom, ki leži na drugi strani Save in se je preimenovalo v Videm-Krško. Tako je Krško dobilo prostor za razvoj. Že pred nekaj leti so začeli na teritoriji sedanje mesta graditi enega največjih industrijskih objektov, tovarno časopisnega papirja Roto. Vzporedno z gradnjo tovarne, pa je začelo narastati tudi število prebivalstva, za-

to je bilo treba tudi pospešeno graditi hiše. Tako je nastajalo v sklopu mesta več desetlin stanovanjskih poslopj, zgrajenih po najsoodobnejših principih, seveda, prvenstveno za delavce v novi tovarni. Nekaj je zidala tudi mestna občina in privatniki. Zal pa je res, da so ostala podjetja in ustanove le premalo skrbela za gradnjo stanovanj.

Z gradnjo tovarne, novih hiš, z naraščanjem števila prebivalstva pa je nastalo tudi več komunalnih vprašanj, ki jih z ozirom na gospodarsko stanje pri nas ni bilo mogoče urejati. Tako Videm-Krško še danes nima regulacijskega načrta in je res vprašanje, kako graditi naprej. Tudi vodovoda nima. Večji del mesta dobiva vodo iz vodnjakov, ki ob suši usahnejo. V mestu ni higijensko urejene klavnice, ni tujskih sob, ni pravih prostorov za

kulturnoprosvedno udejstvovanje, ni tržnice, ceste so neurejene, itd. Jasno je, da je bilo treba zaradi gradnje industrijskih objektov misliti predvsem na gradnjo stanovanj, in v naglem tempu čisto ni bilo mogoče zadostiti vsem potrebam, ki so postajale vse večje.

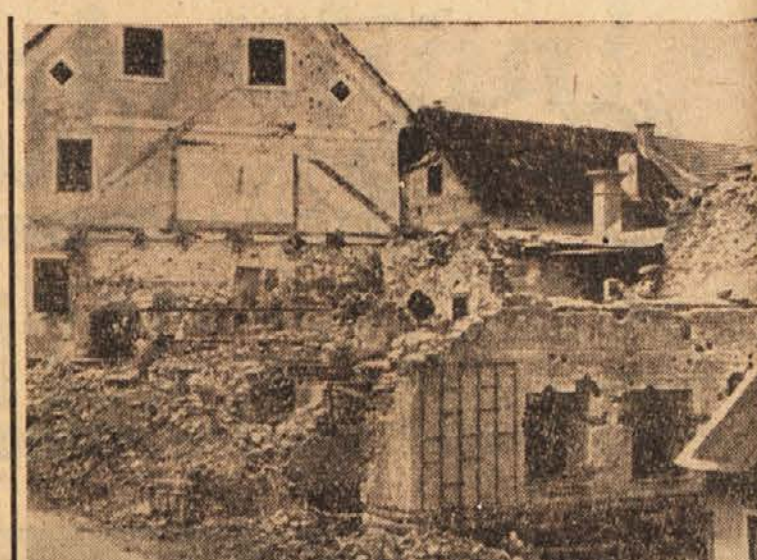
Tako postaja vse naštetu in še marsikaj drugega osnovna naloga, ki se je bo treba lotiti. Vse potrebe pa bodo v bodoče zahtevale ogromno denarja. Pri izvrševanju teh del bodo morala sodelovati vsa podjetja in ustanove, sicer se jih pa tudi pogumno lotevajo. Vedo namreč, da jih bodo morali sami opraviti in da so to nujne stvari.

Pri opravljanju vseh teh nalog pa bo treba upoštevati tudi okolico, katere gospodarsko in kulturno središče je Videm-Krško. V Vidmu-Krškem bo treba graditi popolno srednjo šolo, gimnazijo, strokovne šole, organizirati bo treba zdravstvene ustanove, razširiti delovanje že obstoječih gospodarskih podjetij, itd. Vsega tega se bo treba v bližnji bodočnosti lotiti, da bo Videm-Krško ne le geografsko, temveč tudi gospodarsko-kulturno središče doljne Posavja.

V Ljutomeru je bila prva seja upravnega odbora Narodne banke Ljutomer in Gornja Radgona

V smislu uredbe o bankah je bila dne 15. t. m. prva seja upravnega odbora Narodne banke v Ljutomeru in Gornji Radgoni. Na tej prvi seji so razpravljali predvsem o problemih podjetij, investicijskih in obratnih kreditih. Člani upravnega odbora so predlagali, da bi dobili investicijske kredite za popravilo stanovanjskih hiš delavci, ki so zaposleni pri državnem posestvu v Jeruzalem, prav tako tudi delavci, ki so zaposleni pri državnem vinogradniškem posestvu Gornja Radgona.

Razpravljali so tudi o gradbenem podjetju »TEMPO« v Ljutomeru, za katerega je potrebno preskrbeti garancijo Okrajnega ljudskega odbora. O nekaterih drugih problemih so sklenili, da jih bodo predložili v predstojništvu Gospodarskemu svetu pri O.I.O. Takih problemih so predvsem popravila dolga restavraciji »Triglav«, ter primer KZ Ljutomer.

Na ruševinah stare Petkove gostilne na Ljubnem bo stal nov Partizanski dom. Tukaj je NOV leta 1944 strla poslednji in najmočnejši odpor Nemcev

Kdo bo imel lepše okno?

Turistično-olepševalno društvo v Celju si vedno prizadeva, da bi bilo mesto kar najlepše. Zato so že lani dali tudi pobudo za okrasitev oken s cvetličami — lončnicami. Uspeh ni izostal. Letos, ko Celje pričakuje več tisoč gostov za Ostržno, so okoli Olepševalnega društva še bolj poživili. Upravni odbor Društva je spomladi pozval prebivalstvo in ustanove na svojevrstno tekmovanje — kdo bo lepše okrasil okna? Številni so se pozivu odzvali in na nešteti oknih je zmeraj več cvetličnih zabojčkov s cvetočimi rožami, tudi tam, kjer doslej ni bilo videti zelenja in cvetja.

si pa pregledala vsa s cvetličami okrasena okna in jih ocenila. Najbolj prizadeveni gojitelji okrasnega cvetja, ki na svojevrstnem način skrbijo za lepoto mesta, bodo nagradi.

Na sončnem pobočju nad Vidmom raste novo stanovanjsko naselje

Plenum okrajnega vodstva mladine v Celju

Okrajno vodstvo LMS je imelo v soboto izredni plenum, na katerem so se podrobno seznanili z delom in zaključki III. plenarnega sestanka CK LMS. Pogovorili so se tudi o oblikah dela mladinske organizacije na vasi, v tovarnah in šolah in o delu mladine v društvenih organizacijah.

Promenadni koncert v novem godbenem paviljonu

Godba na pihala SKUD »France Prešeren« je v soboto zvečer z izvedbo promenadnega koncerta odprla novi gradbeni paviljon v Mestnem parku. Lep paviljon, kjer bodo redno koncerti, je zgradilo Turistično — olepševalno društvo v Celju.

Cene na celjskem živilskem trgu v soboto 17. julija

Minulo soboto je bila tržna uprava nekoliko v zadregi, ker so kmetice prinesle toliko pridevkov, da jih je bilo težko razporediti na mladinske živilskem trgu. Največ je bilo zelene, gob, in perunčnice. Krompirja je med tednom nekoliko pocenilo in so ga v soboto prodajali že po 21 din (OZZ) do 25 din (Lava, Medlog in drugi) paradižnik po 50—60 din, zelje 22—26 din, fižol v strožju 55—58 din, korenje 40—60 din, kumarice 50—70 din, mlade buče 16 din, česen 60—70 din, čebula 30—40 din, cvetoča 100 din, koleraba 40 din, pesa 40 din, sadje: jabolka 50—60 din, hruške 65—70 din, breskve 66 din, češnje 50 din, slive 70 din, maline rdeče 120 din, borovnice 40—45 din, ostalo: piščanci par 400—500 din, kokoši 350—500 din, zajci do 500 din, gobe—liščice 40 din, jajca 13—14 din, mleko liter 30 din, smetana 150 din liter.

NOVI SLOVENSKI GROBOVI NA TUJEM

V Chebaltu je umrla Matilda Pavlin, stara 58 let, doma od nekod iz Slovenije, v Oaklandu je umrla Franciska Baker, stara 44 let, rojena v Ameriki. Nadalje so umrli v Clevelandu Uršula Cennik, stara 57 let, doma iz okolice Prestranka na No. Iranskiem, v Wilcooku Katarina Sturm, roj. Dolinar, stara 71 let, doma iz Volš pri Trojanah, v Russello, toun Janez Polanc, star 63 let, doma iz okolice Velenja, v Orientu Anton Volkli, star 78 let, doma iz Vaš pri Lätiji, v Vandlingu Miha Poklukar, star 68 let, doma iz Gorij, v Cone-maughu Marija Juneč, stara 76 let, doma iz 81 Vilda pri Gerkinč; v Star Cityju Neža Knatus, roj. Trešek, stara 74 let, doma iz okolice Kamnika v Avellii, doma iz Voljantiniča, star 50 let, doma iz Poljanske doline.

OD VSEPOVSOD

KRŠKI OKRAJ

Zvečer pred Dnevom vstaje bodo skoro v vseh krajih krškega okraja svečane akademije v čestitev na bo šlo približno 5000 ljudi v Črnomelj.

Krmelj je letos nekoliko bolje preskrbljen s sadjem in zelenjavo kot prejšnja leta. Pridelki pa so v tem kraju zelo dragi, tako da jih ne more kupiti veliko ljudi. V prvi polovici julija je stal kilogram paradiznika 120 dinarjev, kilogram fižola več ko 50 dinarjev.

NOVO MESTO

V dijaškem domu »Majda Silce« v Šmihelu pri Novem mestu preživljajo počitnice otroci padlih borcev in žrtav fašističnega terorja iz Trbiča na

LJUBNO

Nedavno je Ljubno dobilo nove hišne številke. Bile so že res potrebne, saj so bile sedanje že izprete prve svetovne vojne. Zal je da niso vse tabele preložili. Morja je temu vzrok malo to da so morali lastniki stare oddati in plačati za nove 400 dinarjev.

Uspehi gimnazij na Goriškem

Povprečen uspeh je za en odstotek slabši od lanskega. Pri izpitih pa zahtevajo več znanja

V minulem šolskem letu je na Goriškem obiskovalo deset nižjih gimnazij ter popolno gimnazijo v Novi Gorici 2459 dijakov. Izdelalo jih je 1426 ali 58 odstotkov, kar je za en odstotek slabši uspeh kot v prejšnjem šolskem letu. Treba pa je upoštevati, da so bili letos kriteriji pri ocenjevanju znatno strožji kot prejšnja leta, povečalo pa se je tudi znanje dijakov.

Popravne izpite iz enega odnosa dveh predmetov ima 635 dijakov ali 26 odstotkov, razred pa jih ni izdelalo 390 oziroma 16 odstotkov. Če bo večina prvih v jeseni izpolnila pričakovanja ter z uspehom opravila popravne izpite, se bo odstotek dobrih učnih uspehov povečal na 78 odstotkov.

V posameznih gimnazijah so dosegli naslednje uspehe: v Ajdovščini je izdelalo 66 odstotkov dijakov, Črnom vrhu 59, Dobravljah 50, Dobrovem 44, Kanalu ob Soči 62, Kojskem 44, Sempetru 62, Vipavi 59, Zalem hribu 50 ter v Novi Gorici 65 odstotkov dijakov.

V primeri s prejšnjimi leti je opaziti veliko nazadovanje na obeh brških gimnazijah. Na gimnaziji v Kojskem je letošnji uspeh kar za 13 odstotkov slabši kot lani. Še bolj nerazumljivo pa je, da je v drugem razredu iste

slabše pa so se pripravili dijaki iz Zalega hriba, ki so vsi razen enega padli.

Velika matura, ki je prav gotovo najboljša ocena dela nižje in predvsem višje gimnazije, je na popolni gimnaziji v Novi Gorici pokazala lep uspeh. Od 35 absolventov osmega razreda gimnazije je matura uspešno zaključilo 31 fantov in deklet, vtem ko ima eden od popravni izpit, trije pa so bili že pri pisarni nalogi odklonjeni za eno leto.

Gornji podatki kažejo, da s povprečnim uspehom na gimnazijah v goriškem okraju ne moremo biti zadovoljni, čeprav so nekatere dosegle lep napredek in uspeh. Vendar smo mnenja, da se je uspeh v primeri z lanskim letom le izboljšal, kajti odstotki so relativno merilo. Le-ti so se kot rečeno sicer zmanjšali, zato pa sta se povečala zahtevnost pri izpitih in znanje dijakov.

M. D.

Po vsej Gorenjski si je mladi rod postavil platnena domovanja

Naša Gorenjska je zelo priljubljena za turizem, predvsem pa si jo je izbral naš mladi rod, da bi pod šotori prebil počitnice.

Letos mladim tabornikom sicer vreme ni prav naklonjeno, vendar se mladi ljubitelji prirode niso ustrašili ne dežja ne plohi in ne treskanja.

Ogledali smo si ta počitniška domovanja naše mladine in ugotovili, da se je prva skupina vnezidala ob Sori bazu Medvod. Tu taborniki pionirji in mladinci Partizana iz Sentvidla, ki so si uredili prav udobno domovanje in jih dež prav nič ne moti. Poleg njih vodijo taborniki iz Hrastnika tabor, v katerem so otroci naših padlih borcev. Na drugem bregu Sore so pionirji iz okraja Ljubljana okolica, še više gori pa si pripravljajo tabor pionirji iz Slovenjske Grada.

Letos prvič taborniki tudi ob Zbilščem jezcu. Tu so se utaborili taborniki iz rodu Bičkovec skale iz Bežigrada. Pravi gusarji so to, saj imajo toliko ladij in čolnov, kakor majhna mornarica.

Tam pod Storžičem pri Predvoru, pa smo našli kar na šest skupin šotorov. Hrvti in Italijani iz Reke so si izbral ta prostor. Pravijo, da se prav dobro počutijo v novih šotorih, le vreme jim nagaja, da bi hodili na izlete. Dejali so, da bodo

na Dan vstaje zakurili kres prav pod vrhom Storžiča.

Pri Zirovcu ob umetnem jezuru Zvrhncec smo našli pravo bratstvo in enotnost. Kar trije tabori so tam okoli. Savez izvidjaka in planiniki iz Opaljice si je lepo uredil svoj tabor. Nismo jih našli doma, ker so izkoristili lep dan in so šli na izlet na Črni vrh. Dežurni so dejali, da so bili že na Begunščem, na Bledu, v Vintgarju in jim zelo usaja ta del naše domovine. Vse gori si je Savez izvidjaka in planiniki Srbije uredil tabor, v katerem so tečajniki za bodoče vodje taborov. Kar 50 jih je in še toliko jih pride v drugi izmeni. Poleg njih pa taborniki pionirji z Jesenic, med njimi so naši trije pionirji iz poplavljenega področja Celja svoje tovariše in se prav dobro razumijo. Sploh moramo reči, da je to prav taborniško tovarštvo ob skupnih letih, ob tabornih ognjih in pri skupnih igrah.

Bohinski jeze o pa je znano kot najbolj priljubljeno mesto, kamor silijo taborniki iz vse Slovenije. Toda letos jim vreme zelo nagaja in samo gledajo lepo modro gladino jezera, voda jih sicer vabi, toda ne mika, ker je premrzla. Tu je tabor pri taborniku Zor za kar za hotelom Bellevue smo našli na velik tabor Triglavske družine iz Zmajevca rodu Mariborčani so tudi tu in to kar v dveh

Nesreča zaradi slabe ceste

S kolesa je padel v petek Ivan Veselič iz Gribelj, ko se je vozil iz Preloke proti Adlešičem. Močno se je pokoskodal na levem boku, levem kolenu, na desni roki in na zledocu. Najprej so ga pripeljali do ambulante v Adlešičih, kjer je dobil prvo pomoč, nato pa domov v Gribelje. Cesta do Preloke je res nevarna in jo bo treba temeljito popraviti, saj se ravno tu zgodijo največ nesreč.

— ml —

je pretekli ponedeljek šel z gospodarjem kosit travo, Vtarn, ko se je gospodar Jožef Čermelj mudil na travniku je Bratič pazil na vole. Naenkrat pa sta se obe živali splašali, prevrnilo voz, starčka pa potepali pod seboj. Zadolbi je hude potrtnje poškodba in ga niti takojšen prihod zdravilca ni mogel več rešiti. Umrl je čez pet minut.

M. D.

Vola sta ga do smrti poteptala

Enaindesemdesletni kmečki delavec Franc Batič iz vasi Vrtočevce nad Velikimi Zabljami na Goriškem

Smrtna nesreča pri delu

Huda nesreča je zadela Drago Marjeto, babico iz Gribelj blizu Adlešičev. Izgubila je sina Iveta. Pri instalacijskih delih v Črnomlju je splezal po lestvi in se prijel za železo, ki drži izolacijski porcelan. Železo se je izpulilo in padel je na glavo, ter se takoj onesvestil. Po moč je bila zaman.

Volanez je vlomil

Pred dnevi je nekdo vlomil v stanovanje Franca Anžina v Stanečičah pri Ljubljani. Neznane je izkoristil gospodarskega odnosa in odprl s ponarejenimi ključki vrata. Iz raznih predalov omar je pobral vsakovrstne predmete, obleke, perilo ter gotovino in skupni vrednosti za 140.000 din. Za tatov poizvedujejo.

Vlak jo je povozil

Petajnajletna Hermina Puntar je štisla železniško progo med Postojno in Rakekom Due 16. t. m. se je deklica izognilo tovrstnemu vlakom na drugi tir. Po le-tem pa je prihajal potniški vlak, ki jo je povozil.

Marsikateri požar bi lahko preprečili

V Strazišču v kranjskem okraju se je pod kozočem Franca Rozmana igralo z vžigalnimi 11. t. m. več mladoletnikov. Eden med njimi je prižgal slamo, da bi videl, če bo gorela. Slama se je pa vnela in začela goriti. Otroci so se ognja tako prestrašili, da so vse pustili in zbežali. Ker je bilo v kozoču velik slame in žita, ima posestnik precej skode. Starši bi morali vsakakor vžigalce spravljati tako, da bi jih otroci ne dosegli. Tako bi marsikateri požar lahko preprečili.

Dne 14. t. m. je gorelo gospodarsko poslopje Franca Korena iz Belintice v murskosobotnem okraju. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje in ostrežbe. Po dnevnihih ugotovitvah sta požar zanetila dva petletna otroka, ki sta se igrala s vžigalnimi.

Neznane je vlomil

Pred dnevi je nekdo vlomil v stanovanje Franca Anžina v Stanečičah pri Ljubljani. Neznane je izkoristil gospodarskega odnosa in odprl s ponarejenimi ključki vrata. Iz raznih predalov omar je pobral vsakovrstne predmete, obleke, perilo ter gotovino in skupni vrednosti za 140.000 din. Za tatov poizvedujejo.

Vlak jo je povozil

Petajnajletna Hermina Puntar je štisla železniško progo med Postojno in Rakekom Due 16. t. m. se je deklica izognilo tovrstnemu vlakom na drugi tir. Po le-tem pa je prihajal potniški vlak, ki jo je povozil.

Marsikateri požar bi lahko preprečili

V Strazišču v kranjskem okraju se je pod kozočem Franca Rozmana igralo z vžigalnimi 11. t. m. več mladoletnikov. Eden med njimi je prižgal slamo, da bi videl, če bo gorela. Slama se je pa vnela in začela goriti. Otroci so se ognja tako prestrašili, da so vse pustili in zbežali. Ker je bilo v kozoču velik slame in žita, ima posestnik precej skode. Starši bi morali vsakakor vžigalce spravljati tako, da bi jih otroci ne dosegli. Tako bi marsikateri požar lahko preprečili.